

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра бухгалтерського обліку і оподаткування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____ Діброва А.Д.

“_14_” __06__ 2016 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Протокол № _8_ від “_02_” __06__ 2016 р.

Завідувач кафедри

_____ Калюга Є.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація бухгалтерського обліку»

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 – „УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ”

(шифр і назва)

спеціальність .071 “Облік і оподаткування”

(шифр і назва спеціальності)

Факультет (ННІ)

економічний

(назва факультету (ННІ))

Розробники: Слесар Т.М., канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку і
оподаткування НУБіП України

Київ – 2017 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Організація бухгалтерського обліку»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	071 «Облік і оподаткування»	
Напрямок підготовки		
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»	
Спеціалізація	Облік, контроль та аналіз в управлінні суб'єктами господарювання	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	90 год.	134 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих годин аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Організація бухгалтерського обліку» – оволодіння студентами професійними знаннями, спрямованими на вдосконалення господарського механізму

поліпшення управління підприємством, раціональну організацію бухгалтерського обліку та оперативного економічного контролю, вивчення теорії та практики організації бухгалтерського обліку на підприємствах підприємницької діяльності (сфері виробництва, сфері надання послуг (комерційній), грошовій (кредитній) в умовах різних форм власності та масштабів господарювання.

Завдання курсу полягає у набутті знань та їх подальшому застосуванні майбутніми магістрами з бухгалтерського обліку і аналізу, організації облікової роботи на підприємстві відповідно до «Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в Україні».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: організацію облікового і контрольного процесів, організаційну побудову бухгалтерії, забезпечення обліку і контролю, їх подальший розвиток.

вміти: організувати роботу облікового апарату .

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основи організації бухгалтерського обліку												
Тема 1. Принципи організації бухгалтерсько-го обліку на підприємстві	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 2. . Нормативно-правове забезпечення облі-кового процесу та облікова політика підприємства	12	2	2			8	12		1			11
Тема 3. Формування і функціонування облікових підрозділів	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 4. Бухгалтерський контроль і юридична відповідальність на підприємстві	10	2	2			6	10	1				9
Тема 5. Забезпечення ефективного функціону-вання та розвитку бухгалтерського обліку	10	2	2			6	10					10
Тема 6. Формування системи документування господарських операцій та документообороту	14	4	4			6	14	1	1			12
Модульний тест 1												
Разом за змістовим модулем 1	70	14	14			42	70	4	4			62
Змістовий модуль 2. Особливості організації бухгалтерського обліку на окремих ділянках												
Тема 7. Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань	16	4	4			8	16	1	1			14
Тема 8. Організаційні засади обліку доходів, витрат фінансових результатів діяльності підприємства	16	4	4			8	16	1	1			14
Тема 9. Організація управлінського обліку та узагальнення даних для цілей управління	16	2	2			12	16					16
Тема 10. Формування та опрацювання фінансової, управлінської й податкової звітності підприємства	16	2	2			12	16	1	1			14
Тема 11. Система захисту облікової інформації Модульний тест 2	16	4	4			8	16	1	1			14
Разом за змістовим модулем 2	80	16	16			48	80	4	4			72
Усього годин	150	30	30			90	150	8	8			134

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принципи організації бухгалтерського обліку на підприємстві	1
2	Нормативно-правове забезпечення облікового процесу та облікова політика підприємства	1
3	Формування і функціонування облікових підрозділів	1
4	Бухгалтерський контроль і юридична відповідальність на підприємстві	1
5	Забезпечення ефективного функціонування та розвитку бухгалтерського обліку	1
6	Формування системи документування господарських операцій та документообороту	2
7	Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань	2
8	Організаційні засади обліку доходів, витрат фінансових результатів діяльності підприємства	2
9	Організація управлінського обліку та узагальнення даних для цілей управління	1
10	Формування та опрацювання фінансової, управлінської й податкової звітності підприємства	2
11	Система захисту облікової інформації	2

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принципи організації бухгалтерського обліку на підприємстві	1
2	Нормативно-правове забезпечення облікового процесу та облікова політика підприємства	1
3	Формування і функціонування облікових підрозділів	1
4	Бухгалтерський контроль і юридична відповідальність на підприємстві	1
5	Забезпечення ефективного функціонування та розвитку бухгалтерського обліку	1
6	Формування системи документування господарських операцій та документообороту Модульний тест 1.	2
7	Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань	2
8	Організаційні засади обліку доходів, витрат фінансових результатів діяльності підприємства	1
9	Організація управлінського обліку та узагальнення даних для цілей управління	1
10	Формування та опрацювання фінансової, управлінської й податкової звітності підприємства	1
11	Система захисту облікової інформації Модульний тест 2.	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами (зразок)

Контрольні питання

1. Бухгалтерський облік у системі управління господарством: особливості та функції
2. Сутність та зміст організації бухгалтерського обліку
3. Предмет та об'єкти організації бухгалтерського обліку
4. Метод організації бухгалтерського обліку
5. Принципи бухгалтерського обліку та його організації
6. Державне регулювання бухгалтерського обліку
7. Основні нормативно-правові документи забезпечення обліку
8. Методичні і правові аспекти регулювання бухгалтерського обліку
9. Облікова політика підприємства
10. Вибір форми ведення бухгалтерського обліку
11. Порядок розробки робочого плану рахунків на підприємстві
12. Призначення і функції бухгалтерської служби
13. Організаційна побудова бухгалтерії
14. Розробка положення про бухгалтерську службу та посадових інструкцій бухгалтерів
15. Кваліфікаційні вимоги до облікових працівників
16. Професійна етика бухгалтерів
17. Нормування праці й чисельності персоналу
18. Поняття види та форми бухгалтерського контролю
19. Особливості організації бухгалтерського контролю на підприємстві
20. Юридична відповідальність облікового персоналу підприємства
21. Інформаційно-технічне забезпечення бухгалтерського обліку
22. Організація бухгалтерського обліку в умовах функціонування автоматизованої системи обробки інформації
23. Напрями розвитку бухгалтерського обліку
24. Планування розвитку бухгалтерського обліку на підприємстві
25. Поетапна побудова технології облікового процесу
26. Об'єкти організації облікового процесу
27. Організація облікової номенклатури
28. Організація носіїв (доказів) облікової інформації
29. Форми організації та ведення бухгалтерського обліку
30. Організація руху носіїв облікової інформації (організація документообігу)
31. Організація обліку необоротних активів
32. Організація обліку оборотних активів
33. Організація обліку власного капіталу
34. Організація обліку зобов'язань
35. Організація обліку витрат діяльності підприємства
36. Організація обліку доходів діяльності підприємства
37. Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства
38. Вибір методики обліку та калькулювання собівартості продукції: методики обліку за фактичними і нормативними витратами

39. Вибір методів оцінки діяльності центрів відповідальності (результативність та ефективність за центрами витрат, доходів, прибутків, інвестицій)
40. Організація технології управлінського обліку
41. Системи управлінського обліку: загальна інтегрована, переплетена
42. Організація системи внутрішньої звітності для цілей управління господарською діяльністю підприємства
43. Формування та опрацювання фінансової звітності підприємства
44. Формування та опрацювання управлінської (внутрішньогосподарської) звітності підприємства
45. Формування та опрацювання податкової звітності підприємства
46. Концептуальні основи захисту облікової інформації
47. Встановлення порядку захисту даних, які мають статус конфіденційного характеру
48. Особливості захисту інформації в умовах автоматизації облікового процесу

ЗРАЗОК БІЛЕТУ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Екзаменаційні запитання (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)
1. Сутність та зміст організації бухгалтерського обліку
2. Концептуальні основи захисту облікової інформації
Тестові завдання різних типів (максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)

Питання 1. Відповідає за організацію обліку на підприємстві:	
1	Головний бухгалтер
2	Правління підприємства
3	Податкова служба
4	Керівник підприємства

Питання 2. Принципи бухгалтерського обліку визначені в:	
1	Плані документообігу
2	Плані рахунків
3	Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
4	Положення про інвентаризацію

Питання 3. Принциппередбачає розгляд системи як об'єкта єдності, якість котрої не зводиться до властивості будь-якої з окремих частин, що утворюють її.

Питання 4. Що становить зміст першого етапу облікового процесу?	
1	Розробка номенклатур первинного обліку;заповнення первинних документів;
2	заповнення первинних документів;
3	первинне спостереження, вимірювання та фіксація господарських фактів;
4	ідентифікація господарських процесів, їх класифікація та комунікація інформації

Питання 5. Основними об'єктами організації обліку є :	
а	Номенклатура (сукупність) даних
б	Документообіг, документопотік

в	Праця виконавців пов'язаних з технологією обліку
г	Технічне, інформаційне, ергономічне і соціальне забезпечення обліку
д	Динамічний розвиток та безперервне поліпшення системи з обліку
1	(а) – (в)
2	(а) + (в) –(д)
3	(а) – (д)
4	(а) + (с) + (д)
Питання 6. Робочі інструкції буваютьта (.....) форм	
Питання 7. Які є форми організаційної побудови апарату облікової служби:	
1	централізована, децентралізована;
2	централізована, децентралізована, комбінована;
3	проста. лінійна, лінійно-штабна, комбінована;
4	оперативно-виробнича, функціональна
Питання 8. Стандарт бухгалтерського обліку для автоматизованої обробки інформації – нормативно-правовий акт, що визначає :	
1	принципи
2	методи
3	комплекс правил, норм , вимог
4	принципи, методи, комплекс правил, норм , вимог до організації ведення бухгалтерського обліку, контролю та складання звітності
Питання 9. – це раціональна організація, спрямована на забезпечення добре налагодженої і творчо стимульованої праці осіб, пов'язаних з обліком	

Питання 10. Організація бухгалтерського обліку не включає	
1	Управління підприємством
2	Працю людей, які здійснюють облік
3	Обліковий процес
4	Забезпечення обліку

ЗРАЗКИ БЛЕТІВ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Зразок модульного тесту для визначення рівня знань студентів

Питання 1

Безпосередньо веде бухгалтерський облік, виконує контрольну та аналітичну роботи:

1	апарат бухгалтерії, контрольної та аналітичної служб
2	керівник підприємства
3	начальник цеху
4	обліковець

Питання 2

Роботу з оформлення бухгалтерських документів виконують:

1	рахівники
2	керівники підрозділів, завідувачі складами, обліковці
3	економісти
4	охоронці

Питання 3

Поділ праці в галузі бухгалтерської роботи означає:

1	поділ за галузями
2	поділ за підрозділами
3	розчленування облікового, контрольного і аналітичного процесів на окремі
4	поділ за виробничими процесами

Питання 4

Норма керованості --

1	кількість об'єктів обліку, що обслуговує один або кілька фахівців
2	кількість працівників, якими повинен керувати старший керівник
3	кількість підрозділів, якими має керувати головний спеціаліст галузі
4	кількість робітників, якими керує бригадир

Питання 5

Самоорганізація – це :

1	відсутність режиму в роботі
2	відсутність самозвіту та самокритики
3	відсутність послідовності
4	комплекс заходів, які виконуються працівниками для забезпечення систем та порядку в роботі

Питання 6

Які є форми організаційної побудови апарату облікової служби:

1	централізована, децентралізована, комбінована;
2	централізована, децентралізована;
3	проста. лінійна, лінійно-штабна, комбінована;
4	оперативно-виробнича, функціональна

Питання 7

Які розрізняють типи організаційних структур апарату бухгалтерії:

1	організаційно-функціональний, оперативно-виробничий;
2	централізований, децентралізований;
3	лінійний, лінійно-штабний, комбінований;
4	простий, ступінчатий, штабний.

Питання 8

Що є основною ознакою за якою здійснюється поділ роботи працівників обліку:

1	ручна праця, автоматизація, механізація обліку;
2	предметна ділянка;
3	етап облікової роботи: первинний, поточний, узагальнюючий;
4	вид робіт: облік, контроль, аналіз.

Питання 9

На яких організаційних рівнях здійснюється кооперація праці обліковців

1	простому, лінійному, комбінованому;
2	централізованому, децентралізованому;
3	між окремими працюючими та між функціональними підрозділами;
4	між предметними ділянками облікової та контрольної роботи.

Питання 10

Якими методами нормують бухгалтерські роботи?

1	механізованими та автоматизованими;
2	експертним, дослідно-статистичним, розрахунково-аналітичним;
3	прийомами фактичного контролю;
4	розрахунково-аналітичним, суцільним та вибіркоким обстеженням.

Питання 11

Які основні прийоми контролю застосовуються для перевірки стану обліку дебіторської заборгованості?

1	інвентаризація та зустрічні перевірки
2	інвентаризації;
3	правильність оцінки;
4	реальність та повнота обліку.

Питання 12

Які основні прийоми контролю застосовуються для перевірки стану обліку розрахунків з постачальниками?

1	зіставлення розрахунково-платіжних документів з перевіркою їх достовірності;
2	вибіркове спостереження за сплатою рахунків постачальників;
3	арифметична перевірка розрахункових документів;
4	перевірка наявності підписів та підсумків у розрахунково-платіжних документах.

Питання 13

Для якого контролю співставляють дані про оплату рахунків постачальників у ж/о №6 з даними обліку операцій на розрахунковому рахунку у відділенні банку?

1	законності розрахунків;
2	свочасності і повноти оплати рахунків постачальників;
3	санкціонування розрахунків;
4	повноти обліку кредиторської заборгованості.

Питання 14

Чи дозволяється перекривати прострочену дебіторську простроченою кредиторською заборгованістю?

1	ні, не можна;
2	можна;
3	можливо на підприємствах з недержавною формою власності;
4	можливо у кінці року.

Питання 15

Чи правильно доходи від продажу основних засобів 3 групи віднесено до складу позареалізаційних?

1	правильно;
2	неправильно;
3	потрібно віднести на прибуток від іншої реалізації;
4	потрібно віднести на поповнення статутного фонду.

Питання 16

Інформаційне забезпечення обліку:

1	сукупність вхідних даних, система бази даних, їх обробка й одержання вихідної інформації
2	сукупність вхідних даних

3	система бази даних
4	С..... бази даних

Питання 17

Режим функціонування банку даних включає створення:

1	банку даних
2	коригування банку даних
3	відповіді на запити та обслуговування банку даних
4	банку даних і його коригування, відповіді на запити та обслуговування банку даних

Питання 18

Робота зі створення розподільних систем обробки інформації(РСОІ)з використанням ПК:

1	провадиться на робочих місцях
2	провадиться на ділянках управління
3	провадиться в виробничих підрозділах
4	Проводиться в інших підсистемах

Питання 19

Програмне забезпечення автоматизованої інформаційної системи обліку поділяється на :

1	систематичне та періодичне
2	системне та прикладне
3	загальне та часткове
4	системне та спеціалізоване

Питання 20

Ергономічне забезпечення – це сукупність методів та засобів:

1	які призначені для вибору оптимальних умов для роботи облікового працівника
2	які призначені для вибору певних умов для роботи облікового працівника
3	для ефективної роботи
4	для досягнення високих економічних показників

Питання 21

Методологічне керівництво бухгалтерським обліком в Україні покладено на :

1	Міністерство фінансів
2	Національний банк
3	Міністерство статистики
4	галузеві міністерства

Питання 22

<i>Розвиток обліку, контролю і аналізу потребують:</i>	
1	квартального планування
2	перспективного, річного і поточного планування
3	піврічного планування
4	місячного планування

Питання 23

<i>Показники ефективності заходів щодо вдосконалення обліку контролю і аналізу залежно від змістової характеристики поділяють на :</i>	
1	якісні й економічні
2	якісні і кількісні
3	поліпшені і економні
4	економні і кількісні

Питання 24

<i>Показниками ефективності автоматизації обліку, контролю і аналізу є :</i>	
1	річна економія
2	річний економічний ефект
3	річна економія, річний економічний ефект, коефіцієнт економічної ефективності, строк окупності
4	строк окупності

Питання 25

<i>Організаційне керівництво обліком в Україні покладено на :</i>	
1	Державний комітет статистики
2	Державний комітет статистики та Міністерство фінансів
3	Міністерство фінансів
4	Кабінет Міністрів

Питання 26

<i>За якою вартістю відображаються у балансі залишки незавершеного виробництва:</i>	
1	нормативною собівартістю;
2	плановою виробничою собівартістю;
3	фактичною виробничою собівартістю;
4	фактичною повною собівартістю.

Питання 27

<i>Які є форми організаційної побудови апарату облікової служби:</i>	
1	централізована, децентралізована, комбінована;

2	централізована, децентралізована;
3	проста, лінійна, лінійно-штабна, комбінована;
4	оперативно-виробнича, функціональна

Питання 28

Які розрізняють типи організаційних структур апарату бухгалтерії:

1	організаційно-функціональний, оперативно-виробничий;
2	централізований, децентралізований;
3	лінійний, лінійно-штабний, комбінований;
4	простий, ступінчатий, штабний.

Питання 29

Що є основною ознакою за якою здійснюється поділ роботи працівників обліку:

1	ручна праця, автоматизація, механізація обліку;
2	предметна ділянка;
3	етап облікової роботи: первинний, поточний, узагальнюючий;
4	вид робіт: облік, контроль, аналіз.

Питання 30

На яких організаційних рівнях здійснюється кооперація праці обліковців

1	простому, лінійному, комбінованому;
2	централізованому, децентралізованому;
3	між окремими працюючими та між функціональними підрозділами;
4	між предметними ділянками облікової та контрольної роботи.

8. Методи навчання

Словесні методи - розповідь-пояснення і бесіду; наочні методи - ілюстрація, демонстрація; практичні методи: досліди, вправи, навчальна праця, лабораторні та практичні роботи, реферати слухачів; індуктивні методи; дедуктивні методи; репродуктивні методи; творчі, проблемно-пошукові методи; навчальна робота під керівництвом викладача - самостійна робота в групі; самостійна робота студентів поза контролем викладача - самостійна робота вдома.

9. Форми контролю

Поточний контроль має індивідуальний характер і відбувається у формі співбесіди або дискусії, а також індивідуальних і фронтальних опитувань.

Важливе значення має аналіз знань і навичок студентів, що здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників цих видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань проводиться щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий — наприкінці семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю — шляхом проведення іспиту.

Результати, отримані під час модульного тестування, підлягають кількісному підрахунку, на основі якого виставляється оцінка успішності студентів в оволодінні теоретичним матеріалом. Для цього кожне тестове завдання спочатку оцінюється в балах. Бали можуть нараховуватись за кількість правильних відповідей шляхом порівняння відповідей тестового з ключем (при вибіркових або конструйованих напівдрукованих відповідях) або відповідно до певних характеристик якості за критеріальною шкалою (при конструйованих продуктованих відповідях). Отримане число балів співвідноситься зі шкалою оцінок: наприклад, 30 балів за 30 питань (по 1 балу за кожне питання).

Іспит з курсу «Організація бухгалтерського обліку», метою якого є перевірити знання з дисципліни, проводиться у формі усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, та виконання письмового тестового завдання. Згідно з чинним Положенням про рейтингову систему оцінювання знань студентів всі види підсумкового контролю обчислюються за 100-бальною шкалою. Таким чином, розрахунковий рейтинг студента з дисципліни, незалежно від її обсягу в годинах (кредитах) у робочому навчальному плані, становить 100 балів. Зазначений рейтинг складається з рейтингу з навчальної роботи (70 балів) та рейтингу з атестації (30 балів). Отже, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів.

Підсумковим контролем рівня сформованості професійно-комунікативної компетенції магістрів з дисципліни «Організація бухгалтерського обліку» наприкінці другого семестру є іспит, який складається студентами у формі усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, та письмового тесту (комплексної контрольної роботи), за виконання якого студенти можуть максимально отримати 30 балів.

Найбільш ефективним в оцінці знань студентів (за Болонською системою освіти) вважають модульно-рейтинговий принцип. Зазвичай оцінка на заліку та іспиті виставляється на основі поточної успішності студентів, результатів письмового тесту та співбесіди зі студентами. В Україні в процесі оцінювання знань студентів застосовується на іспиті такі національні критерії– «відмінно, добре, задовільно, незадовільно».

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студентів відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-73

	Е	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Слесар Т.М. Методичний посібник-практикум для студентів спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит». – К.: ЦП «Компринт», 2013 – 98 с.
2. Слесар Т.М. Навчально-методичний посібник-практикум для студентів спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит». – К.: ЦП «Компринт», 2014 – 100 с.
3. Слесар Т.М. Методичні вказівки для проведення практичних занять та виконання самостійної роботи студентами спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» . – К.: ЦП «Компринт», 2015 – 124 с.

Рекомендована література Основна

Таблиця. Список основної навчальної літератури, що є в бібліотеці Національного університету біоресурсів і природокористування України

№ п/п	Назва дисципліни за навчальним планом	Автор	Назва підручника (навчального посібника)	Видавництво, рік видання	Кількість примірників	Кількість студентів, які одночасно вивчають дисципліну
1	2	3	4	5	6	7
1	Організація бухгалтерського обліку	Слесар Т.М.	Навчально-методичний посібник-практикум	ЦП «Компринт», 2014 – 100 с.	5	150
2	Організація обліку	Сук Л.П., Сук П.Л	Організація обліку: Підручник.	К.: Каравела; Піча Ю.В., 2009. – 624 с.	5	150

Допоміжна

1. Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шулепова С.М., Шигун М.М. Організація бухгалтерського обліку : Навч. Посібник . – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 576 с.
2. Дерій В.А. Організація бухгалтерського обліку в підприємстві : Курс лекцій. – Тернопіль: Джура, 2003. – 92 с.
3. Кужельний М.В., Левицька С.О. Організація обліку: Підручник – К: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.

4. Кундря – Висоцька О.П. Організація обліку: Навчальний посібник.– Львів: ЛБІ НБУ, 2006. – 223 с.
5. Організація бухгалтерського обліку. Навч. Посібник / За ред. В.С. Леня – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.
6. Островерха Р.Е. Організація обліку [текст]: навч. посіб./ Р.Е. Островерха – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 568 с.
7. Сльозко Т.М. Організація обліку: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 234 с.
8. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, еко- номічного контролю та аналізу : Підручник. – К.: КНЕУ, 2000.— 260 с.
9. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, еконо-мічного контролю та аналізу : Підручник. – К.: КНЕУ, 2004.— 412 с.
10. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. – 526. С.
11. Сук Л.П., Сук П.Л. Організація обліку: Підручник. К. : Каравела; Піча Ю.В., 2009.—624 с.
12. Шпак В.А. Організація бухгалтерського обліку: Концептуальний підхід: Монографія / В. А. Шпак. – К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 312 с.
13. Чацкіс Ю.Д., Гейєр Е.С., Наумчук О.А., Власова І. О. Організація бухгалтерського обліку. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 564 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://business.ku.edu/center-applied-economics>
2. <http://www.fupress.net/index.php/bae>
3. <http://uk.wikipedia.org/wiki/Internet>

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„ Організація бухгалтерського обліку ”

Тема 1. Принципи організації бухгалтерського обліку на підприємстві

- 1.1. Бухгалтерський облік у системі управління господарством: особливості та функції
- 1.2. Сутність та зміст організації бухгалтерського обліку
- 1.3. Предмет та об'єкти організації бухгалтерського обліку
- 1.4. Метод організації бухгалтерського обліку
- 1.5. Принципи бухгалтерського обліку та його організації

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення облікового процесу та облікова політика підприємства

- 2.1. Державне регулювання бухгалтерського обліку
- 2.2. Основні нормативно-правові документи забезпечення обліку
- 2.3. Методичні і правові аспекти регулювання бухгалтерського обліку
- 2.4. Облікова політика підприємства

Тема 3. Процес формування та функціонування облікових підрозділів

- 3.1. Призначення і функції бухгалтерської служби
- 3.2. Організаційна побудова бухгалтерії
- 3.3. Розробка положення про бухгалтерську службу та посадових інструкцій бухгалтерів
- 3.4. Кваліфікаційні вимоги до облікових працівників
- 3.5. Професійна етика бухгалтерів

3.6. Нормування праці й чисельності персоналу

Тема 4. Бухгалтерський контроль та юридична відповідальність на підприємстві

- 4.1. Поняття види та форми бухгалтерського контролю
- 4.2. Особливості організації бухгалтерського контролю на підприємстві
- 4.3. Юридична відповідальність облікового персоналу підприємства

Тема 5. Забезпечення ефективного функціонування та розвитку бухгалтерського обліку

- 5.1. Інформаційно-технічне забезпечення бухгалтерського обліку
- 5.2. Організація бухгалтерського обліку в умовах функціонування автоматизованої системи обробки інформації
- 5.3. Напрями розвитку бухгалтерського обліку
- 5.4. Планування розвитку бухгалтерського обліку на підприємстві

Тема 6. Формування системи документування господарських операцій та документообігу

- 6.1. Поетапна побудова технології облікового процесу
- 6.2. Об'єкти організації облікового процесу
- 6.3. Організація облікової номенклатури
- 6.4. Організація носіїв (доказів) облікової інформації
- 6.5. Форми організації та ведення бухгалтерського обліку
- 6.6. Організація руху носіїв облікової інформації (організація документообігу)
- 6.7. Порядок розробки робочого плану рахунків на підприємстві

Тема 7. Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань

- 7.1. Організація обліку необоротних активів
- 7.2. Організація обліку оборотних активів
- 7.3. Організація обліку власного капіталу
- 7.4. Організація обліку зобов'язань

Тема 8. Організаційні засади обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

- 8.1. Організація обліку витрат діяльності підприємства
- 8.2. Організація обліку доходів діяльності підприємства
- 8.3. Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства

Тема 9. Організація управлінського (внутрішньогосподарського) обліку та узагальнення даних для цілей управління

- 9.1. Вибір методики обліку та калькулювання собівартості продукції: методики обліку за фактичними і нормативними витратами
- 9.2. Вибір методів оцінки діяльності центрів відповідальності (результативність та ефективність за центрами витрат, доходів, прибутків, інвестицій)
- 9.3. Організація технології управлінського обліку
- 9.4. Системи управлінського обліку: загальна інтегрована, переплетена
- 9.5. Організація системи внутрішньої звітності для цілей управління господарською діяльністю підприємства

Тема 10. Формування та опрацювання фінансової, управлінської та податкової звітності підприємства

- 10.1. Формування та опрацювання фінансової звітності підприємства
- 10.2. Формування та опрацювання управлінської (внутрішньогосподарської) звітності підприємства
- 10.3. Формування та опрацювання податкової звітності підприємства

Тема 11. Система захисту облікової інформації

- 11.1. Концептуальні основи захисту облікової інформації
- 11.2. Встановлення порядку захисту даних, які мають статус конфіденційного характеру
- 11.3. Особливості захисту інформації в умовах автоматизації облікового процесу

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра бухгалтерського обліку і оподаткування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____ Діброва А.Д.

Протокол № ____ від “ ____ ” ____ 2017 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування

Протокол № ____ від “ ____ ” ____ 2017 р.

Завідувач кафедри

_____ Калюга Є.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Судово-бухгалтерська експертиза»

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 – „УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ”

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

(шифр і назва спеціальності)

Факультет (ННІ)

економічний
(назва факультету (ННІ))

Розробники: Слесар Т.М., канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку і
оподаткування НУБіП України

Київ – 2017 р.

3. Опис навчальної дисципліни
«Судово-бухгалтерська експертиза»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>071 “Облік і оподаткування”</u> (шифр і назва)
Напрямок підготовки	(шифр і назва)
Спеціальність	<u>071 “Облік і оподаткування”</u> (шифр і назва)
Спеціалізація	<i>Облік, контроль та аналіз в управлінні суб’єктами господарювання</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов’язкова
Загальна кількість годин	60
Кількість кредитів ECTS	2
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	(назва)
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	3	3
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	20 год.	8 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	20 год.	44 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих годин аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

4.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» – оволодіння майбутніми фахівцями необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками з даного курсу, навчити студентів методично грамотно застосовувати прийоми і процедури судово-бухгалтерської експертизи на практиці. Вивчаючи дисципліну студент має засвоїти суть судово-бухгалтерської експертизи, зміст основних понять і категорій; правові основи та організацію судово-бухгалтерської експертизи; процесуальний порядок проведення судово-бухгалтерської експертизи; методику експертного дослідження основних фінансово-господарських операцій; методику складання висновку експерта бухгалтера, а також набуття студентами досвіду роботи з нормативно-правовими актами.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- сформувати та розвинути у студентів глобальні, загальні і професійні компетентності;
- оволодіння студентами організаційними і методичними способами попередження правопорушень підприємцями;
- дотримання законодавства у бухгалтерському обліку при відображенні господарських операцій, закріплення відповідальності і виявлення осіб та організацій, які повинні відшкодовувати заподіяні збитки;
- складання відповідних підсумкових документів для правоохоронних органів при вирішенні цивільних, господарських і кримінальних справ;
- навчити застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні конкретних практичних завдань щодо здійснення судово-бухгалтерської експертизи.

Вивчення дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» дозволяє забезпечити формування у студентів бакалаврського рівня підготовки за спеціальністю «Облік і аудит» наступних **компетентностей**:

глобальні:

- знання особливостей і тенденцій сучасного економічного розвитку;
- вміння проводити дослідження експертного характеру;
- критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі.

загальні:

- здатність до аналізу і синтезу;
- здатність до організації і планування;
- засвоєння базових знань з професії;
- усне і письмове спілкування рідною мовою, а також удосконалення навиків використання іноземної мови фахового характеру;
- застосування у фаховій практиці комп'ютерних навичок;
- розв'язання проблем і прийняття рішень із застосуванням креативного підходу;
- здатність до критики та самокритики, самонавчання;
- взаємодія (робота в команді);
- етичні зобов'язання загального і професійного характеру;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- дослідницькі навички і уміння.

професійні:

- знати нормативно-правові акти, що регулюють судово-експертну діяльність та її організаційне забезпечення;
- розуміти процесуальний порядок призначення та проведення судово-бухгалтерської експертизи та її стадії;
- визначати і застосовувати методику проведення судово-бухгалтерської експертизи на стадії попереднього розслідування та при розгляді справи у суді в кримінальному, цивільному і господарському процесах;
- проводити всебічне дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і фінансової звітності та формувати підсумкові документи експерта-бухгалтера.

Оволодівши зазначеним комплексом знань студенти **повинні:**

знати:

- сутність судово-бухгалтерської експертизи її значення та взаємозв'язок із бухгалтерським обліком;
- правові основи організації судово-експертної діяльності;
- основні етапи здійснення судово-бухгалтерської експертизи;
- процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи;
- методику експертних досліджень основних фінансово-господарських операцій;
- порядок формування підсумкових документів судово-бухгалтерської експертизи.

вміти:

- користуватися нормативно-правовими актами, які регламентують порядок здійснення судово-експертної діяльності;
- методично грамотно застосовувати прийоми та процедури судово-бухгалтерської експертизи на практиці;
- ознайомлюватися та досліджувати матеріали кримінальних, цивільних, господарських справ, що стосуються предмета судово-бухгалтерської експертизи;
- проводити всебічне дослідження документів справи та формувати підсумковий документ експерта-бухгалтера.

4. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма		Заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності	6	2	2			2	8	1	1			6
Тема 2. Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи	6	2	2			2	8	1	1			6
Тема 3. Правові основи та організація судово-експертної діяльності	6	2	2			2	8	1	1			6
Тема 4. Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи Модульний тест 1.	12	4	4			4	8	1	1			6
Разом за змістовим модулем 1	30	10	10			10	32	4	4			24
Змістовий модуль 2.												
Тема 1. Організаційна стадія судово-бухгалтерської експертизи	6	2	2			2	8	1	1			6
Тема 2. Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи	18	6	6			6	12	2	2			8
Тема 3. Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи Модульний тест 2	6	2	2			2	8	1	1			6
Разом за змістовим модулем 2	30	10	10			10	28	4	4			20
Усього годин	60	20	20			20	60	8	8			44

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності	1
2	Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи	1
3	Правові основи та організація судово-експертної діяльності	1
4	Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи Модульний тест 1.	2
5	Організаційна стадія судово-бухгалтерської експертизи	1
6	Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи	3
7	Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи Модульний тест 2.	1

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності	1
2	Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи	1
3	Правові основи та організація судово-експертної діяльності	1
4	Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи Модульний тест 1.	2
5	Організаційна стадія судово-бухгалтерської експертизи	1
6	Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи	3
7	Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи Модульний тест 2.	1

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами (зразок)

Контрольні питання

1. Сутність судових експертиз та експертних досліджень, їх нормативно-правове регулювання.

2. Види судових експертиз, їх класифікація.
3. Основні завдання судових експертиз.
4. Правоохоронні органи та їх зв'язок з судовими експертизами.
5. Система доказів у правоохоронній діяльності.
6. Вилучення документів та особливості оформлення цих дій правоохоронними органами.
7. Сутність судово-бухгалтерської експертизи, її зміст та завдання.
8. Поняття предмета і об'єктів судово-бухгалтерської експертизи.
9. Метод та методичні прийоми і способи експертних досліджень.
10. Зв'язок судово-бухгалтерської експертизи з практикою бухгалтерського обліку.
11. Історичні аспекти розвитку судово-бухгалтерської експертизи.
12. Відмінні риси судово-бухгалтерської експертизи від ревізії та аудиту.
13. Загальна організація судово-експертної діяльності в Україні.
14. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них.
15. Система прав, обов'язків і відповідальності судового експерта.
16. Організація інформаційного забезпечення судово-бухгалтерської експертизи.
17. Застосування автоматизованої системи обробки інформації в процесі судово-бухгалтерської експертизи.
18. Основні стадії процесу судово-бухгалтерської експертизи.
19. Підстава та порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи.
20. Права обвинуваченої (підозрюваної) особи у випадку призначення та провадження експертизи.
21. Взаємодія експерта-бухгалтера із органами досудового та судового слідства у разі призначення експертизи.
22. Здійснення контрольних заходів Державною фінансовою інспекцією за зверненням правоохоронних органів, як основної передумови призначення судової експертизи.
23. Попереднє вивчення експертом-бухгалтером матеріалів справи, поданої на дослідження.
24. Планування процесу судово-бухгалтерської експертизи.
25. Проведення експертизи в судово-експертній установі.
26. Особливості призначення і проведення судово-бухгалтерської експертизи в судовому засіданні.
27. Показання експерта-бухгалтера при досудовому розслідуванні та судовому розгляді справи.
28. Специфіка проведення експертизи на стадії досудового розслідування фахівцями, що не працюють в державній експертній установі.
29. Експертне дослідження операцій з коштами та за розрахунками.
30. Основні завдання та джерела судово-бухгалтерської експертизи операцій із грошовими коштами у касі.
31. Розкрадання грошових коштів шляхом їх часткового або повного не оприбуткування в касі підприємства.
32. Експертне дослідження в кримінальних справах про розкрадання та зловживання грошовими коштами.
33. Джерела та особливості дослідження операцій на рахунках у банку.
34. Встановлення зловживань при дослідженні банківських операцій.
35. Механізми легалізації та використання грошових коштів, одержаних злочинним шляхом.
36. Методика судово-бухгалтерської експертизи операцій з розрахунків з персоналом.
37. Особливості встановлення фактів та експертне дослідження розкрадання грошових коштів, призначених для виплати заробітної плати.
38. Експертне дослідження операцій з основними засобами.
39. Експертне дослідження операцій з товарно-матеріальними цінностями.
40. Експертне дослідження правопорушень, пов'язаних із ухиленням від сплати

податків.

41. Експертне дослідження достовірності фінансової звітності.
42. Висновок експерта-бухгалтера, його структура та зміст.
43. Процесуальна оцінка висновку судово-бухгалтерської експертизи органами попереднього слідства та судом.
44. Специфіка складання висновку експерта-бухгалтера в судовому засіданні.
45. Особливості складання повідомлення про неможливість надання висновку.
46. Виявлення та усунення обставин, що сприяють скоєнню правопорушень у провадженні судово-бухгалтерської експертизи.

ЗРАЗКИ БЛЕТІВ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

ЗРАЗОК БЛЕТУ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Екзаменаційні запитання <i>(максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)</i>	
1. Види судових експертиз, їх класифікація	
2. Специфіка складання висновку експерта-бухгалтера в судовому засіданні.	
Тестові завдання різних типів <i>(максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)</i>	

Питання 1. Стадії експертного дослідження	
1	Організаційна стадія
2	Дослідна стадія
3	Стадія підготовки висновку експерта-бухгалтера
4	Узагальнення і реалізація результатів експертизи

податку на прибуток підприємств?	
1	Баланс
2	Звіт про фінансові результати
3	Декларація про податок на прибуток підприємства
4	Декларація про отриманий сукупний дохід

Питання 2. Що є предметом судово-бухгалтерської експертизи ?	
1	Регістри аналітичного і синтетичного обліку
2	Журнали і Головна книга
3	Чинне законодавство України
4	Господарська діяльність підприємства відображена в первинних документах і реєстрах аналітичного обліку, що стали об'єктом розслідування
..Питання 3.- це дослідження будь-якого питання обізнаною особою - експертом	

Питання 5. Судово-бухгалтерська експертиза може бути призначена:	
1	В справах про адміністративні правопорушення
2	Лише по кримінальних справах
3	В справах по вирішенню господарських спорів
4	При здійсненні виконавчих дій

Питання 6. Стадії СБЕ:

Питання 4. Які звітні документи залучаються для перевірки правильності розрахунку та повноти сплати

Питання 7. Свідectво про присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта, що працює в науково-дослідному інституті судових експертиз:

1	Дійсне протягом року
2	Безстрокове
3	Дійсне протягом 5 років
4	Дійсне протягом 3 років
Питання 8. . Відмінність судово-бухгалтерської експертизи від ревізії виробничо-фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств	
1	Ревізію проводить ревізор, а судово-бухгалтерську експертизу - експерт-бухгалтер
2	Ревізія охоплює всю виробничо-фінансову діяльність господарства, а судово-бухгалтерська експертиза - лише фінансові операції
3	Ревізія охоплює всю виробничо-фінансову діяльність господарства, а експертиза - лише окремі господарські операції, по яких ревізією виявлено зловживання

4	Ревізії є раптові й планові, а експертизи - лише позапланові
---	--

Питання 9 Структура висновку експерта-бухгалтера:

Питання 10 Не можуть залучатися до виконання обов'язків судового експерта особи:

1	Що працюють в приватних структурах
2	Без громадянства
3	Які є працівниками науково-дослідних інститутів судових експертиз
4	Що мають судимість

ВЗРАЗОК МОДУЛЬНОГО ТЕСТУ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Відмінність судово-бухгалтерської експертизи від ревізії виробничо-фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств	
1	<i>Ревізію проводить ревізор, а судово-бухгалтерську експертизу - експерт-бухгалтер</i>
2	Ревізія охоплює всю виробничо-фінансову діяльність господарства, а судово-бухгалтерська експертиза - лише фінансові операції
3	<i>Ревізія охоплює всю виробничо-фінансову діяльність господарства, а експертиза - лише окремі господарські операції, по яких ревізією виявлено зловживання</i>
4	<i>Ревізії є раптові й планові, а експертизи - лише позапланові</i>

2. Атестацію фахівців, які працюють у штаті науково-дослідних установ судових експертиз здійснюють:	
1	Науково-дослідні інститути судових експертиз
2	<i>Експертно-кваліфікаційні комісії при науково-дослідних інститутах судових експертиз</i>
3	Центральна експертно-кваліфікаційна комісія Міністерства юстиції України
4	Київський науково-дослідний інститут судових експертиз

3. Які є стадії експертного дослідження?	
1	Стадія оцінки інтелектуальних і матеріальних доказів судово-бухгалтерської експертизи
2	<i>Організаційна стадія</i>
3	<i>Дослідна стадія</i>
4	Стадія підготовки висновку експерта-бухгалтера

5.	<i>Узагальнення і реалізація результатів експертизи</i>
Що працюють в приватних структурах	
Без громадянства	
Які є працівниками науково-дослідних інститутів судових експертиз	
<i>Що мають судимість</i>	

4. Фінансово-господарський зміст судово-бухгалтерської експертизи полягає в:	
1	Наявності системи правил, установлених чинним кримінально-процесуальним, цивільно-процесуальним законодавством та Законом України «Про судову експертизу»
2	Наявності системи правил, установлених Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"
3	<i>Реалізації судово-бухгалтерською експертизою знань з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності</i>
4	Наявності окремої системи правил бухгалтерського обліку, що застосовується лише судовими експертами

5. Що є предметом судово-бухгалтерської експертизи ?	
1	Бухгалтерські регістри
2	Регістри аналітичного і синтетичного обліку
3	Журнали і Головна книга
4	Чинне законодавство України
5	<i>Господарська діяльність підприємства відображена в первинних документах і регістрах аналітичного обліку, що стали об'єктом розслідування</i>
6	Первинні документи, регістри аналітичного і синтетичного обліку, в яких є параметри об'єктів експертизи

6. Які звітні документи залучаються для перевірки правильності розрахунку та повноти сплати податку на прибуток підприємств?	
1	Баланс
2	<i>Звіт про фінансові результати</i>
3	<i>Декларація про податок на прибуток підприємства</i>
4	Декларація про отриманий сукупний дохід
5	Звіт про власний капітал

7. Судово-бухгалтерська експертиза може бути призначена:	
1	<i>В справах про адміністративні правопорушення</i>
2	<i>Лише по кримінальних справах</i>
3	<i>В справах по вирішенню господарських спорів</i>
4	<i>При здійсненні виконавчих дій</i>

8. При перевірці правильності визначення та обліку витрат за елементами експерт-бухгалтер порівнює:	
1	<i>Журнал 5А</i>
2	<i>Головну книгу</i>
3	<i>Звіт про фінансові результати</i>
4	<i>Касову книгу</i>
5	Розрахунково-платіжну відомість
6	Баланс
7	<i>Накладні на відпуск матеріалів зі складу</i>
8	<i>Трудові угоди</i>

9. Свідectво про присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта, що працює в науково-дослідному інституті судових експертиз:	
1	Дійсне протягом року
2	Безстрокове
3	<i>Дійсне протягом 5 років</i>
4	Дійсне протягом 3 років

10. Інвестиції до статутного капіталу господарського товариства у вигляді грошових коштів експерт має розцінювати як:	
1	<i>Дозволені законодавством</i>
2	Заборонені законодавством
3	Дозволені у окремих випадках, за згодою власників господарського товариства

11. До конкретних об'єктів судово-бухгалтерської експертизи інвестиційної діяльності підприємства належать:	
1	Уточнення кола осіб, за якими згідно з документальними даними в період, коли проходить дослідження, значились товарно-матеріальні цінності та грошові кошти
2	<i>Інвестиції у майнових цінностях</i>
3	Установлення відповідності відображення в бухгалтерських документах фінансово-господарських операцій вимогам нормативних актів і положенням бухгалтерського обліку;
4	Виявлення недоліків у організації і веденні бухгалтерського обліку і контролю, які сприяли утворенню матеріальних збитків або ставали перешкодами для їхнього своєчасного виявлення.
5	<i>Правопорушення у сфері інвестиційної діяльності фірми, виявлені ревізією, що призвели до збитків</i>

Що працюють в приватних структурах
Без громадянства
Які є працівниками науково-дослідних інститутів судових експертиз

Що мають судимість

12. Не можуть залучатися до виконання обов'язків судового експерта особи:	
---	--

1	Що працюють в приватних структурах
2	Без громадянства
3	Які є працівниками науково-дослідних інститутів судових експертиз
4	<i>Що мають судимість</i>
5	Які не є працівниками науково-дослідних інститутів судових експертиз

13. Відповідальність за організацію інвентаризації, правильне й своєчасне її проведення несе:	
---	--

1	Головний бухгалтер
2	Інвентаризаційна комісія
3	<i>Керівник підприємства</i>
4	Матеріально-відповідальна особа

14. Різницею між оборотними активами підприємства та його поточними зобов'язаннями експерт обчислює:	
--	--

1	Коефіцієнт швидкої ліквідності
2	Коефіцієнт рентабельності активів
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності
4	<i>Чистий оборотний капітал</i>

15. Згідно Переліку основних видів судових експертиз, за якими присвоюється кваліфікація судового експерта фахівцям, що не працюють у державних спеціалізованих установах до економічної експертизи відноситься:	
--	--

1	<i>Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності</i>
2	Вартісна оцінка нерухомості
3	<i>Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій</i>
4	Дослідження об'єктів авторського права
5	<i>Дослідження документів фінансово-кредитних операцій</i>

16. Які з перелічених питань можуть бути предметом дослідження експерта - бухгалтера?	
---	--

1	Встановити осіб причетних до приховування залишків матеріалів на складі
2	<i>Чи відповідає методика проведення інвентаризації матеріальних цінностей та її документальне оформлення вимогам чинного законодавства та нормативам?</i>
3	Хто винний в тому, що приміщення каси не обладнане сейфом?

4	Чи є акт перевірки незалежної аудиторської фірми повним та об'єктивним, чи не порушено в ньому технології обчислення ПДВ
17. Принципи судово-експертної діяльності згідно Закону України “Про судову експертизу”:	
1	Повнота дослідження
2	Незалежність
3	Об'єктивність
4	Професійність
5	Законність

18. Перевіряючи правильність організації бухгалтерського обліку земельних ділянок на підприємстві експерту слід враховувати основні особливості землі як об'єкту обліку, якими є:	
1	Об'єктом обліку є не земля взагалі, а окремі земельні ділянки.
2	Капітальні витрати на поліпшення земель включаються до первісної вартості земельної ділянки в сумі фактично здійснених витрат на меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи
3	Земельні ділянки для цілей бухгалтерського обліку класифікуються як один з видів основних засобів.
4	Капітальні витрати на поліпшення землі включаються до первісної вартості земельної ділянки в розмірі 10 % загальної суми понесених витрат на меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи

19. Що з названого не є об'єктом експертного дослідження розрахунків з оплати праці?	
1	Регістри аналітичного і синтетичного обліку розрахунків з оплати праці
2	Первинна документація з обліку праці та заробітної плати
3	Витрати за елементами
4	Витрати на соціальне страхування працівників
5	Розрахунки з оплати праці

20. Судово-бухгалтерській експертизі підлягають документи:	
1	Матеріали представлені експерту бухгалтером підприємства
2	Усі облікові документи підприємства
3	Матеріали, які представлені експерту слідчим
4	Податкова звітність

21. Для перевірки залишків грошових коштів на рахунку в банку, дані Головної книги порівнюють з:	
1	Декларацією з податку на додану вартість
2	Касовою книгою
3	Виписками банку

4	Журналом 4
---	------------

22. Виконувати функції судового експерта-бухгалтера фахівці, які є працівниками державних спеціалізованих установ:	
1	Не можуть
2	<i>Можуть</i>
3	Можуть, але в окремих випадках за рішенням суду та за відсутності потенційної можливості скористатись послугами експерта науково-дослідного інституту судових експертиз

23. До об'єктів судово-бухгалтерської експертизи інвестиційної діяльності підприємства належать:	
1	Визначення правильності документального оформлення операцій із приймання, зберігання і реалізації товарів і тари
2	Виявлення невідповідності (розбіжностей) у списанні й оприбуткуванні грошової виручки
3	<i>Ноу-хау, авторські права та інші об'єкти інтелектуальної власності</i>
4	<i>Бухгалтерський облік та звітність інвестиційної діяльності підприємства</i>
5	Установлення фактичних даних, пов'язаних з нестачею або надлишками товарно-матеріальних цінностей або грошових коштів;

24. З процесуально-правового боку судово-бухгалтерська експертиза:	
1	Відрізняється від інших експертиз порядком підготовки висновку
2	Відрізняється від інших експертиз порядком призначення експерта
3	<i>Нічим не відрізняється від інших видів експертиз</i>
4	Відрізняється від інших експертиз суб'єктом проведення

25. Методи судово-бухгалтерської експертизи включають:	
1	Експедиційний метод
2	Метод відносних величин
3	Аналіз і синтез, системний аналіз
4	Індукція і дедукція
5	Аналогія і моделювання
6	Абстрагування
7	Інформаційне моделювання
8	Дослідження первинних документів
9	Формальна перевірка документів і реєстрів
26. Види судово-бухгалтерських експертиз:	
1	Експертизи прибутків

2	<i>Однопредметні експертизи</i>
3	<i>Комісійні експертизи</i>
4	<i>Комплексні експертизи</i>
5	<i>Багатопредметні експертизи</i>
6	Усі відповіді вірні

27. Експертно-кваліфікаційні комісії науково-дослідних інститутів судових експертиз:	
1	<i>Проводять атестацію фахівців, які є працівниками державних спеціалізованих установ</i>
2	Не проводять атестацію експертів
3	Проводять атестацію експертів-бухгалтерів
4	Проводять атестацію фахівців, які не є працівниками державних спеціалізованих установ

28. Що таке судово-бухгалтерська експертиза?	
1	Оцінка експертами-бухгалтерами достовірності матеріалів ревізії для розгляду в суді матеріалів про хабарництво ревізора
2	Аудиторська перевірка річного звіту господарства для розгляду в суді справи про приписки в господарстві
3	Перевірка достовірності матеріалів інвентаризації, актів взаємозвірки розрахунків експертами-бухгалтерами з метою встановлення порушень правильності ведення обліку матеріалів
4	<i>Вивчення й оцінка експертами-бухгалтерами достовірності й доказовості матеріалів, поданих на розгляд суду чи арбітражу</i>

29. При перевірці правомірності включення капітальних витрат на поліпшення земель (меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи) до первісної вартості земельної ділянки експерт-бухгалтер має врахувати:	
1	Капітальні витрати на поліпшення земель включаються до первісної вартості земельної ділянки в сумі фактично здійснених витрат на меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи
2	Капітальні витрати на поліпшення земель не збільшують первісну вартість об'єкта
3	Капітальні витрати на поліпшення земель включаються до первісної вартості земельної ділянки в розмірі 10 % загальної суми понесених витрат на меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи
4	<i>Капітальні витрати на поліпшення земель визнаються як окремий об'єкт основних засобів</i>
5	<i>Капітальні витрати на поліпшення земель є об'єктом амортизації.</i>

30. Не відноситься до економічної експертизи (згідно Переліку основних видів судових експертиз, за якими присвоюється кваліфікація судового експерта фахівцям, що не працюють у державних спеціалізованих установах):	
1	<i>Вартісна оцінка земельних ділянок</i>
2	Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності

3	<i>Вартісна оцінка нерухомості</i>
4	<i>Оцінка літальних апаратів та судноплавних засобів</i>
5	<i>Дослідження документів фінансово-кредитних операцій</i>
6	<i>Дослідження об'єктів авторського права</i>
7	<i>Оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів</i>

Методи навчання

Словесні методи - розповідь-пояснення і бесіду; наочні методи - ілюстрація, демонстрація; практичні методи: досліди, вправи, навчальна праця, лабораторні та практичні роботи, реферати слухачів; індуктивні методи; дедуктивні методи; репродуктивні методи; творчі, проблемно-пошукові методи ; навчальна робота під керівництвом викладача - самостійна робота в групі; самостійна робота студентів поза контролем викладача - самостійна робота вдома.

9. Форми контролю

Поточний контроль має індивідуальний характер і відбувається у формі співбесіди або дискусії, а також індивідуальних і фронтальних опитувань.

Важливе значення має аналіз знань і навичок студентів, що здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників цих видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань проводиться щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий — наприкінці семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю — шляхом проведення іспиту.

Результати, отримані під час модульного тестування, підлягають кількісному підрахунку, на основі якого виставляється оцінка успішності студентів в оволодінні теоретичним матеріалом. Для цього кожне тестове завдання спочатку оцінюється в балах. Бали можуть нараховуватись за кількість правильних відповідей шляхом порівняння відповідей тестового з ключем (при вибіркових або конструйованих напівдрукованих відповідях) або відповідно до певних характеристик якості за критеріальною шкалою (при конструйованих продуктованих відповідях). Отримане число балів співвідноситься зі шкалою оцінок: наприклад, 30 балів за 30 питань (по 1 балу за кожне питання).

Залік з курсу «Судово-бухгалтерська експертиза», метою якого є перевірити знання з дисципліни, проводиться у формі усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, та виконання письмового тестового завдання. Згідно з чинним Положенням про рейтингову систему оцінювання знань студентів всі види підсумкового контролю обчислюються за 100-бальною шкалою. Таким чином, розрахунковий рейтинг студента з дисципліни, незалежно від її обсягу в годинах (кредитах) у робочому навчальному плані, становить 100 балів. Зазначений рейтинг складається з рейтингу з навчальної роботи (70 балів) та рейтингу з атестації (30 балів). Отже, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів.

Підсумковим контролем рівня сформованості професійно-комунікативної компетенції магістрів з дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» наприкінці третього семестру є іспит, який складається студентами в письмовій формі (білет включає 2-а теоретичних питання і 10 тестів) та усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, за виконання яких студенти можуть максимально отримати 30 балів.

Найбільш ефективним в оцінці знань студентів (за Болонською системою освіти) вважають модульно-рейтинговий принцип. Зазвичай оцінка на заліку та іспиті виставляється на основі поточної успішності студентів, результатів письмового тесту та співбесіди зі студентами. В Україні в процесі оцінювання знань студентів застосовується на заліку такі національні критерії– «зараховано - незараховано».

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студентів відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Слесар Т.М. Судово-бухгалтерська експертиза Методичні рекомендації для проведення практичних занять та виконання самостійної роботи для студентів напряму підготовки 8.03050901 «Облік і аудит» ОКР «Магістр» К.: – ЦП Компрінт», 2015 – 112 с.

2. Слесар Т.М. Судово-бухгалтерська експертиза Методичні рекомендації для проведення практичних занять та виконання самостійної роботи для студентів напряму підготовки 8.03050901 «Облік і аудит» ОКР «Магістр» К.: – ЦП Компринт», 2014 – 119 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами).
2. Бюджетний кодекс України: закон України від 08.07.2010 № 2456-VI (із змінами).
3. Господарський кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X (із змінами).
5. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III (із змінами і доповненнями).
6. Кримінально-процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI (із змінами та доповненнями).
7. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами).
8. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV (із змінами).
9. Про судову експертизу: закон України від 25.02.1994 р. № 4038 - XII (із змінами та доповненнями).
10. Положення про Координаційну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.1994 р. № 778 (із змінами та доповненнями).
11. Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів. Затверджено наказом Міністерства юстиції України 09.08.2005 р. № 86/5 (із змінами та доповненнями).
12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 р. №996 XIV (із змінами і доповненнями).
13. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (із змінами та доповненнями).
14. Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах. Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 12.12.2011 р. № 3505/5.
15. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : закон України від 16.10.2012 N 5463-VI.
16. Про оперативно-розшукову діяльність: закон України від 18.02.1992 № 2135-XII (із змінами і доповненнями).
17. Про Положення про Державну фінансову інспекцію України: указ Президента України від 23.04.2011 № 499/2011.
18. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 116 (із змінами).
19. Про затвердження Порядку планування контрольно-ревізійної роботи Державною фінансовою інспекцією та її територіальними органами: постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2001 № 955 (із змінами).
20. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами: постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 № 550 (із змінами).

21. Про Інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків: наказ Міністерства фінансів України від 11.08.1994 № 69 (із змінами).
22. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення інспектування органами Державної фінансової інспекції України : наказ Державної фінансової інспекції України від 14.12.2011 № 90.
23. Про затвердження Стандартів державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна: наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 09.08.2002 № 168 (із змінами).
24. Базась М. Ф. Теоретико-методологічні засади судово-бухгалтерської експертизи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2007. – 488 с.
25. Волкова І. А. Судово-бухгалтерська експертиза Навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. А. Волкова — К.: Центр учбової літератури, 2009. - 84 с.
26. Гуцаленко Л.В., Михальчишина Л.Г., Сидорчук В.М., Пентюк І.К. Судово-бухгалтерська експертиза: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. –352 с.
27. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К.: ЦУЛ, 2009. – 424 с.
28. Дікань Л. В. Контроль і ревізія. Навчальний посібник. / Л. В. Дікань, Н. Ф.Чечетова, Н. В.Синюгіна. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2009. – 256 с.
29. Дікань Л. В. Фінансово-господарський контроль: навч. посіб. / Л. В. Дікань. – К.: Знання, 2010. – 395 с.
30. Дондик Н.Я., Дондик Г.П. Судова бухгалтерія Навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Н.Я.Дондик, Г.П.Дондик—К.: Центр учбової літератури, 2011. – 208 с.
31. Духновська Л. М. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. посіб. / Л. М. Духновська; Нац. ун-т харч. технологій. – К.: ДПШАЙ, 2011. – 177 с.
32. Ковальова О. В. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. посіб. / О. В. Ковальова, О. В. Бардаков. М-во аграр. політики та продовольства України, Харьк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х., 2012. – 221 с.
33. Судова бухгалтерська експертиза: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ За редакцією д. е. н. М. Д. Корінька. – Київ, Видавництво ТОВ «Типографія «Клякса», 2012р.- 432 с.
34. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 6-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.

ДОДАТКОВА

1. Стандарт державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна – 9 «Взаємодія з правоохоронними органами». Затверджено наказом ГоловкиРУ України від 12.12.2011 р. №1431/20169 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 28. 07.2004 р. № 940/9539).
2. Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостатчею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей: закон України від 06.06.1995 № 217/95-ВР (із змінами).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення правового захисту громадян та запровадження механізмів реалізації конституційних прав громадян на підприємницьку діяльність, особисту недоторканність, безпеку, повагу до гідності особи, правову допомогу, захист): закон України від 12.01.2005 № 2322-IV.
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності: закон України від 04.11.2011 № 4014-VI.
5. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль: навч.посіб. [для студ.вищ.навч.закл.] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерай, М. М. Коцупатрий – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 424 с.

6. Россинская Е.Р., Эриашвили Н. Д. Судебно-бухгалтерская экспертиза: Учеб. пособие для студентов вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 351 с.
7. Шарманська В. М., Шарманська С. О., Головка І. В. Судова бухгалтерія: навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 454 с.
8. Швець В.Є. Основи бухгалтерського обліку та судово-бухгалтерської експертизи: Підручник. – К.: Каравела, 2008. – 240 с.
9. Шелехов А. О. Судова бухгалтерія: навч. посіб. / А. О. Шелехов, В. А. Некрасов, Л. І. Аркуша, Р. В. Мукоїда; Одес. держ. ун-т внутр. справ, Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Вид. 2-ге, доповн. І переробл. – О.: Юрид. л-ра, 2011. – 584 с.
10. Васильєва В.Г., Татаренко Н.М. «Особливості нормативно-правового забезпечення судово-бухгалтерської експертизи та проблеми її організації// Економічний простір. – 2011. - № 53. – с. 67-75 .
11. Гуріна Д. Експертна профілактика у судово-бухгалтерських дослідженнях// Підприємництво, господарство і право. – 2009. - № 7. - С. 149-151.
12. Живко З. Б. Судова бухгалтерія: навч. посіб. / З. Б. Живко, Л. А. Беляєва, Л. Л. Осипчук, О. В. Феріговський, В. А. Фурса, О. Й. Хомин: Львів. держ. Ун-т внутр. справ. – Л., 2010. – 468 с.
13. Капустник К.В., Губанова І.В. «Інформаційне забезпечення судово-економічних експертиз»//Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. – 2009. - № 9 . – с. 462-465.
14. Колісник О. П. Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи//Фінанси, облік і аудит. – 2009. - № 14. – С. 256-263.
15. Міністерство внутрішніх справ // Електронний ресурс www.mvs.gov.ua/

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>
3. www.mvs.gov.ua/

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ Теми	Назва теми	Навчальні елементи за змістом навчального матеріалу
1	2	3
1.	Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності	Сутність судових експертиз та експертних досліджень, їх нормативно-правове регулювання. Види судових експертиз, їх класифікація. Основні завдання судових експертиз. Правоохоронні органи та їх зв'язок з судовими експертизами. Система доказів у правоохоронній діяльності. Вилучення документів та особливості оформлення цих дій правоохоронними органами.
2.	Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи	Сутність судово-бухгалтерської експертизи, її зміст та завдання. Поняття предмета і об'єктів судово-бухгалтерської експертизи. Метод та методичні прийоми і способи експертних досліджень. Зв'язок судово-бухгалтерської експертизи з практикою бухгалтерського обліку. Історичні аспекти розвитку судово-бухгалтерської експертизи. Відмінні риси судово-бухгалтерської експертизи від ревізії та аудиту.

3.	Правові основи та організація судово-експертної діяльності	Загальна організація судово-експертної діяльності в Україні. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них. Система прав, обов'язків і відповідальності судового експерта. Організація інформаційного забезпечення судово-бухгалтерської експертизи. Застосування автоматизованої системи обробки інформації в процесі судово-бухгалтерської експертизи.
4.	Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи	Основні стадії процесу судово-бухгалтерської експертизи. Підстава та порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи. Права обвинуваченої (підозрюваної) особи у випадку призначення та провадження експертизи. Взаємодія експерта-бухгалтера із органами досудового та судового слідства у разі призначення експертизи. Здійснення контрольних заходів Державною фінансовою інспекцією за зверненням правоохоронних органів, як основної передумови призначення судової експертизи.

5.	Організаційна стадія судово-бухгалтерської експертизи	Попереднє вивчення експертом-бухгалтером матеріалів справи, поданої на дослідження. Планування процесу судово-бухгалтерської експертизи. Провадження експертизи в судово-експертній установі. Особливості призначення і проведення судово-бухгалтерської експертизи в судовому засіданні. Показання експерта-бухгалтера при досудовому розслідуванні та судовому розгляді справи. Специфіка проведення експертизи на стадії досудового розслідування фахівцями, що не працюють в державній експертній установі.
----	---	---

6.	Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи	Експертне дослідження операцій з коштами та за розрахунками. Основні завдання та джерела судово-бухгалтерської експертизи операцій із грошовими коштами у касі. Розкрадання грошових коштів шляхом їх часткового або повно-го не оприбуткування в касі підприємства. Експертне дослідження в кримінальних справах про розкрадання та зловживання грошовими коштами. Джерела та особливості дослідження операцій на рахунках у банку. Встановлення зловживань при дослідженні банківських операцій. Механізми легалізації та використання грошових коштів, одержаних злочинним шляхом. Методика судово-бухгалтерської експертизи операцій з розрахунків з персоналом. Особливості встановлення фактів та експертне дослідження розкрадання грошових коштів, призначених для виплати заробітної плати. Експертне дослідження операцій з основними засобами; товарно-матеріальними цінностями. Експертне дослідження правопорушень, зв'язаних із ухиленням від сплати податків. Експертне дослідження достовірності фінансової звітності.
----	--	--

7.	Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи	Висновок експерта-бухгалтера, його структура та зміст. Процесуальна оцінка висновку судово-бухгалтерської експертизи органами попереднього слідства та судом. Специфіка складання висновку експерта-бухгалтера в судовому засіданні. Особливості складання повідомлення про неможливість надання висновку. Виявлення та усунення обставин, що сприяють скоєнню правопорушень у провадженні судово-бухгалтерської експертизи.
----	---	--

ПЛАНІ ЛЕКЦІЙ

№ теми	Назва теми	Орієнтований перелік питань, що вносяться на лекційні заняття
1	2	3
1.	Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності	1. Поняття про судові експертизи та їх зв'язок із правоохоронними органами. 2. Види судових експертиз, їх класифікація. 3. Сутність судових експертиз та експертних досліджень, їх нормативно-правове регулювання.. 4. Основні завдання судових експертиз.
2.	Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи	1. Сутність судово-бухгалтерської експертизи, її зміст та завдання. 2. Поняття предмета і об'єктів судово-бухгалтерської експертизи. 3. Метод та методичні прийоми і способи експертних досліджень. 4. Зв'язок судово-бухгалтерської експертизи з практикою бухгалтерського обліку.
3.	Правові основи та організація судово-експертної діяльності	1. Загальна організація судово-експертної діяльності в Україні. 2. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них. 3. Система прав, обов'язків і відповідальності судового експерта.
4.	Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи	1. Підстава та порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи. 2. Основні стадії процесу судово-бухгалтерської експертизи.

	експертизи	3. Взаємодія експерта-бухгалтера з правоохоронними органами під час провадження експертизи.
5.	Організаційна стадія судово-бухгалтерської експертизи	1. Планування процесу судово-бухгалтерської експертизи. 2. Провадження експертизи на стадії досудового слідства в експертній установі. 3. Особливості призначення і проведення судово-бухгалтерської експертизи в судовому засіданні.
6.	Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи	1. Експертне дослідження операцій з грошовими коштами та за розрахунками. 2. Експертне дослідження операцій з товарно-матеріальними цінностями. 3. Експертне дослідження операцій з основними засобами. 4. Особливості встановлення фактів та експертне дослідження розкрадання грошових коштів, призначених для виплати заробітної плати. 5. Експертне дослідження правопорушень, пов'язаних із ухиленням від сплати податків.
7.	Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи	1. Висновок експерта-бухгалтера, його структура та зміст. 2. Процесуальна оцінка висновку судово-бухгалтерської експертизи органами попереднього слідства та судом. 3. Особливості складання повідомлення про неможливість надання висновку.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра бухгалтерського обліку і оподаткування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____ Діброва А.

Протокол № “___” ____ 2017 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування

Протокол № __ від “__” __ 2017 р.

Завідувач кафедри

_____ Калюга Є.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Облік у зарубіжних країнах»

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 0305 – „ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО”

(шифр і назва напрямку підготовки)

напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація

(назва напрямку спеціалізації)

Факультет (ННІ)

ЕКОНОМІЧНИЙ

(назва факультету (ННІ))

Розробники: Слесар Т.М., канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування НУБіП України

Київ – 2017 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	<u>0305 «Економіка і підприємництво»</u> (шифр і назва)	
Напрямок підготовки	<u>6.030509 «Облік і аудит»</u> (шифр і назва)	
Спеціальність		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>бакалавр</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин	___60___	
Кількість кредитів ECTS	___2___	
Кількість змістових модулів	___2___	
Курсовий проект (робота)		
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	___2___	___2___
Семестр	___3___	___3___
Лекційні заняття	___30___ год.	___6___ год.
Практичні, семінарські заняття	___30___ год.	___6___ год.
Лабораторні заняття	_____ год.	_____ год.
Самостійна робота	___30___ год.	___48___ год.
Індивідуальні завдання	_____ год.	_____ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	___4___ год. _____ год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок з обліку в зарубіжних країнах. Основна мета вивчення курсу “Облік у зарубіжних країнах” – освоєння студентами методики організації обліку в різних господарських формуваннях розвинених зарубіжних країн, опанування методів впровадження міжнародних бухгалтерських стандартів у практику роботи вітчизняних агропромислових підприємств, підвищення на цій основі професійного рівня майбутнього бухгалтера. Формування глибоких знань з обліку у зарубіжних країнах можливе на основі чіткого розуміння дії економічних законів ринку, визначення основних положень і зіставлення з подібними положеннями в нашій країні.

Завдання: вивчення теорії і практики фінансового та управлінського обліку в зарубіжних країнах, набуття вмінь використання передового досвіду в галузі організації обліку, аналізу та контролю з урахуванням чинного українського законодавства. З цією метою, крім відвідування лекцій і практичних занять, які проводяться протягом одного семестру, кожен студент має виконати самостійно певний обсяг завдань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: методи аналізу фінансового положення фірми за даними фінансової звітності; склад і характеристику міжнародних бухгалтерських стандартів; засвоїти загальні методологічні основи побудови бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах;

вміти: навчитися узагальнювати досвід організації ведення фінансового та управлінського обліку в економічно-розвинених країнах; дати характеристику основних принципів і систем обліку; опанувати сучасну техніку ведення обліку на підприємствах різних організаційно-правових форм;

5. Програма та структура навчальної дисципліни для

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Формування та функціонування національних і міжнародних систем обліку	10	4	2			4	5	1				4
Тема 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах	8	2	4			2	5		1			4
Тема 3. Міжкрайнові особливості обліку грошових коштів та короткострокових фінансових інвестицій (ліквідних активів)	8	2	4			2	5	1	1			3
Тема 4. Міжнародна специфіка обліку розрахунків з дебіторами	6	2	2			2	5	1				4
Тема 5. Зарубіжний досвід обліку товарно-матеріальних запасів	6	2	2			2	5					5
Тема 6. Особливості обліку довгострокових активів на підприємствах зарубіжних країн Модульний тест 1	10	4	2			4	5	1	1			3
Разом за змістовим модулем 1	48	16	16			16	30	4	3			23

Змістовий модуль 2.											
Тема 7. Облік фінансових інвестицій і консолідована звітність у міжнародному бізнесі	12	4	4			4	6	1	1		4
Тема 8. Облік короткострокових зобов'язань та його міжкрайові відмінності	10	4	2			4	6	1	1		4
Тема 9. Зарубіжна практика обліку довгострокових зобов'язань	6	2	2			2	6				6
Тема 10. Облік власно-го капіталу та розпо-ділу прибутку в зару-біжних корпораціях та партнерствах	6	2	2			2	6	1	1		4
Тема 11. Управлінський облік у зарубіжних країнах Модульний тест 2	8	2	4			2	6	1			5
Разом за змістовим модулем 2	42	14	14			14	30	4	3		23
Усього годин	90	30	30			30	60	8	6		46

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формування та функціонування національних і міжнародних систем обліку	1
2	Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах	2
3	Міжкраїнові особливості обліку грошових коштів та короткострокових фінансових інвестицій (ліквідних активів)	2
4	Міжнародна специфіка обліку розрахунків з дебіторами	1
5	Зарубіжний досвід обліку товарно-матеріальних запасів	1
6	Особливості обліку довгострокових активів на підприємствах зарубіжних країн. Модульний тест 1.	1
7	Облік фінансових інвестицій і консолідована звітність у міжнародному бізнесі.	2
8	Облік короткострокових зобов'язань та його міжкраїнові відмінності	1
9	Зарубіжна практика обліку довгострокових зобов'язань	1
10	Облік власного капіталу та розподілу прибутку в зарубіжних корпораціях та партнерствах	1
11	Управлінський облік у зарубіжних країнах Модульний тест 2.	2

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формування та функціонування національних і міжнародних систем обліку	1
2	Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах	2
3	Міжкраїнові особливості обліку грошових коштів та короткострокових фінансових інвестицій (ліквідних	2

	активів)	
4	Міжнародна специфіка обліку розрахунків з дебіторами	1
5	Зарубіжний досвід обліку товарно-матеріальних запасів	1
6	Особливості обліку довгострокових активів на підприємствах зарубіжних країн. Модульний тест 1.	1
7	Облік фінансових інвестицій і консолідована звітність у міжнародному бізнесі.	2
8	Облік короткострокових зобов'язань та його міжкраїнові відмінності	1
9	Зарубіжна практика обліку довгострокових зобов'язань	1
10	Облік власного капіталу та розподілу прибутку в зарубіжних корпораціях та партнерствах	1
11	Управлінський облік у зарубіжних країнах Модульний тест 2.	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань

студентами (зразок)

Контрольні питання

1. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.
2. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку.
3. Фінансовий та управлінський облік, принципи їх побудови.
4. Технологічний процес та процедури фінансового обліку.
5. Склад, призначення й загальні вимоги до фінансової звітності.
6. Зміст і методика складання основних форм фінансової звітності.

7. Методика аналізу фінансового стану підприємства на основі звітності.
8. Облік і контроль касових операцій і грошей у касі.
9. Облік створення й використання фонду дрібних сум.
10. Документальне оформлення та облік операцій з банківськими рахунками.
11. Облік поточних (короткострокових) фінансових інвестицій.
12. Види дебіторської заборгованості та облік рахунків до одержання.
13. Облік наданих знижок, повернення товарів і податку на додану вартість.
14. Методика розрахунку та облік сумнівної дебіторської заборгованості.
15. Облік векселів до одержання.
16. Системи обліку товарно-матеріальних запасів.
17. Методи оцінки товарно-матеріальних запасів.
18. Оцінка та відображення товарно-матеріальних запасів у фінансовій звітності (у балансі).
19. Склад, класифікація й оцінка довгострокових активів.
20. Методи розрахунку та облік амортизації основних засобів.
21. Облік надходження та вибуття основних засобів.
22. Облік природних ресурсів та їх виснаження.
23. Сутність та відображення у звітності довгострокових інвестицій.
24. Методи оцінки інвестицій в акції.
25. Оцінка за собівартістю (метод вартості)
26. Оцінка методом участі в капіталі (пайовий метод)
27. Метод консолідації
28. Методика і техніка складання консолідованої звітності.
29. Поняття, оцінка та види короткострокових зобов'язань (пасивів).
30. Облік заборгованості по рахунках постачальників та векселів виданих (векселів до сплати).
31. Облік інших короткострокових зобов'язань.
32. Облік заробітної плати і зобов'язань по заробітній платі.
33. Суть довгострокових зобов'язань та їх призначення.
34. Види облігацій і порядок їх випуску.
35. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) за номінальною вартістю.
36. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) зі знижкою (дисконтом).
37. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) з премією (надбавкою).
38. Облік викупу облігацій і перетворення їх в акції.
39. Облік довгострокових векселів виданих.
40. Облік довгострокових орендних зобов'язань (лізинг – зобов'язань по лізингу).
41. Суть та порядок створення корпорацій.
42. Облік організаційних витрат та їх амортизації.
43. Капітал корпорації. Характеристика акцій, їх оцінка.
44. Облік випуску (продажу) простих (звичайних) та привілейованих акцій.
45. Облік викупу власних акцій.
46. Облік конвертації привілейованих акцій в прості.
47. Нарахування та облік розрахунків по дивідендах.
48. Облік розщеплення акцій.
49. Облік податку на прибуток та розподілу прибутків корпорації.
50. Концепція, зміст та об'єкти управлінського обліку.
51. Системи обліку витрат і калькулювання собівартості.
52. Облік і контроль за центрами відповідальності.
53. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень.

ЗРАЗОК БІЛЕТУ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Питання 1. За суб'єктивно-географічною ознакою системи обліку класифікуються на:	
1	англо-американську, континентальну, південноамериканську моделі
2	англо-американську, південноамериканську моделі
3	англо-американську, європейську, південноафриканську моделі
4	англо-французька модель

Питання 2. Принцип собівартості у бухгалтерському обліку означає відображення :	
1	собівартості засобів
2	ринкової вартості
3	залишкової вартості
4	первісної вартості

Питання 3. Принцип реалізації означає , що доходи від реалізації обліковують , коли :	
1	надіслано рахунок клієнтові
2	виконано договірні зобов'язання й надіслано рахунок клієнтові
3	виконано договірні зобов'язання
4	відвантаження продукції

Питання 4. Що таке КМСБО ?	
1	незалежний орган , який розпочав свою роботу в 1973 р.
2	орган , підпорядкований ООН
3	орган , підпорядкований ЄС
4	орган , підпорядкований Консультаційній раді

Питання 5. На даний момент КМСБО розроблено і видано :	
1	41 міжнародний бухгалтерський стандарт

2	29 міжнародних бухгалтерських стандартів
3	30 міжнародних бухгалтерських стандартів
4	50 міжнародних бухгалтерських стандартів

Питання 6. Принцип нарахування передбачає :	
1	відображення доходів і витрат в період їх нарахування
2	відображення доходів і витрат в період здійснення витрат
3	відображення доходів і витрат в період здійснення доходів
4	відображення доходів і витрат в період отримання грошей

Питання 7. Міжнародні стандарти обліку – документи , які :	
1	визначають загальний підхід до складання фінансової звітності
2	пропонують варіанти обліку окремих засобів або операцій підприємств
3	визначають незмінні підходи до складання звітності
4	визначають підходи до складання періодичної звітності

Питання 8. Міжнародні стандарти обліку :	
1	незмінні
2	щорічно змінюються
3	постійно переглядаються та доповнюються
4	змінюються раз в десять років

Питання 9. МСБО сприяють :	
1	вдосконаленню та гармонізації звітності лише в

	Європі
2	вдосконаленню та гармонізації звітності лише в Америці
3	вдосконаленню та гармонізації звітності в Азії
4	вдосконаленню та гармонізації фінансової звітності у всьому світі

грукують і розміщують :	
1	згори вниз
2	знизу вверх
3	мірою зменшення пасивів
4	мірою збільшення пасивів

Питання 10. Діяльністю КМСБО керує :

1	Рада КМСБО
2	Рада МФБ
3	Консультаційна рада
4	Дорадча рада

Питання 15. Методичне керівництво організацією бухгалтерського обліку в Україні здійснює

П.в.	Міністерство фінансів

Питання 16. Відповідно до принципу періодичності:

1	операція може впливати тільки на один період часу;
2	розрахунки не повинні проводитися, якщо операція впливає на більш ніж один період часу
3	раху ^н ки підприємства можуть бути скориговані тільки в тому періоді, в якому підприємство припиняє свою діяльність
4	господарська діяльність підприємства може бути розподілена на певні періоди часу

Питання 11. Тлумачення до МСБО охоплюють :

1	всі питання теорії і практики МСБО
2	окремі питання теорії МСБО
3	окремі проблемні питання практики МСБО
4	всі питання практики МСБО

Питання 12. Кількість компонентів фінансової звітності

1	три
2	чотири
3	п'ять
4	шість

Питання 17. Принцип **відповідності** показує співвідношення витрат з доходами. Іншими словами, даний принцип передбачає відповідність:

1	активів і зобов'язань
2	докладених зусиль і досягнутих результатів
3	дивідендів та інвестицій акціонерів
4	грошових виплат і грошових надходжень

Питання 13. У більшості західноєвропейських країн статті балансу групують і розміщують :

1	згори вниз
2	знизу вверх
3	мірою зменшення ліквідності господарських засобів
4	мірою збільшення ліквідності господарських активів

Питання 18. Яке **зрівнянь** відповідає основному балансовому рівнянню?

1	активи = капітал
2	активи - зобов'язання = капітал
3	активи = зобов'язання + капітал
4	всі перелічені вище рівняння

Питання 14. У США, Англії, Канаді статті балансу

Питання 19. Негрошовими операціями є:	
1	бартерні операції
2	придбання основних засобів на умовах фінансової оренди
3	відповіді 1 і 2
4	жодна з відповідей

Питання 20. Резерв на покриття безнадійних боргів створюється :	
1	якщо дебітори стають банкрутами
2	якщо дебітори припиняють свою діяльність
3	для того, щоб покрити можливі безнадійні борги
4	для списання безнадійних боргів

Питання 21. Товарні запаси відображаються :	
1	У розділі «Непоточні активи» бухгалтерського балансу
2	Як інші витрати у звіті про прибутки і збитки
3	У розділі «Поточні активи» бухгалтерського балансу
4	У бухгалтерському балансі за цінами реалізації

Питання 22. У балансах західних країн товарно-матеріальні запаси представляються однією статтею	
П.В.	

Питання 23. Повний комплект річної фінансової звітності включає :	
а	Баланс
б	Звіт про прибутки і збитки
в	Звіт про зміни у власному капіталі
г	Звіт про рух грошових коштів
д	Звіт керівництва
е	Примітки

1	A+v+г+d
2	A-v
3	A-г+е
4	A-е

Питання 24. Знання користувача про господарську діяльність та бухгалтерський облік мають бути :	
1	достатніми
2	відсутніми
3	всебічними
4	глибокими

Питання 25. Особи, які вкладають капітал у компанію	
П.в.	акціонери

Питання 26. У 1981 р. Рада КМСБО створила міжнародну	
П.в.	

27. Існують такі види корпорацій:	
1	відкриті і закриті
2	Прості і складні
3	великі, середні, малі
4	типові, альтернативні

Питання 28. Види основних виробничих фондів за ГААР	
1	будівлі
2	Обладнання ,меблі та пристрої
3	земля
4	Поліпшення земельної ділянки

Питання 29.: Підприємство відкриває в банку два види рахунків :	
1	особові
2	поточні
3	депозитні
4	ваучерні

Питання30. Консолідований звіт про фінансові результати складають :	
1	об'єднанням доходів і витрат материнської та дочірньої компаній
2	За даними материнської компанії
3	За даними батьківської компанії
4	За даними дочірньої компанії

ЗРАЗКИ БІЛЕТІВ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Зразок модульного тесту для визначення рівня знань студентів

Питання 1. системи обліку класифікуються на:	
1	англо-американську, континентальну, південноамериканську моделі
2	англо-американську, південноамериканську моделі
3	англо-американську, європейську, південноафриканську моделі
4	англо-французьку моделі
Питання 2. собівартості засобів у бухгалтерському обліку означає відображення :	
1	собівартості засобів
2	ринкової вартості
3	залишкової вартості
4	первісної вартості
Питання 3. Принцип реалізації означає , що доходи від реалізації обліковують , коли :	
1	надіслано рахунок клієнтові
2	виконано договірні зобов'язання й надіслано рахунок клієнтові
3	виконано договірні зобов'язання
4	відвантаження продукції
Питання 4. Що таке КМСБО ?	
1	незалежний орган , який розпочав свою роботу в 1973 р.
2	орган , підпорядкований ООН
3	орган , підпорядкований ЄС
4	орган , підпорядкований Консультаційній раді
Питання 5. На даний момент КМСБО розроблено і видано :	
П.в.	
Питання 6. Принцип нарахування передбачає :	
1	відображення доходів і витрат в період їх нарахування
2	відображення доходів і витрат в період здійснення витрат
3	відображення доходів і витрат в період здійснення доходів

4	відображення доходів і витрат в період отримання грошей
Питання 7. Міжнародні стандарти обліку – документи, які :	
1	визначають загальний підхід до складання фінансової звітності
2	пропонують варіанти обліку окремих засобів або операцій підприємств
3	визначають незмінні підходи до складання звітності
4	визначають підходи до складання періодичної звітності
Питання 8. Міжнародні стандарти обліку :	
1	незмінні
2	щорічно змінюються
3	постійно переглядаються та доповнюються
4	змінюються раз в десять років
Питання 9 МСБО сприяють :	
1	вдосконаленню та гармонізації звітності лише в Європі
2	вдосконаленню та гармонізації звітності лише в Америці
3	вдосконаленню та гармонізації звітності в Азії
4	вдосконаленню та гармонізації фінансової звітності у всьому світі
Питання 10. Діяльністю КМСБО керує :	
1	Рада КМСБО
2	 МФБ
3	Консультаційна рада
4	Дорадча рада
Питання 11. Тлумачення до МСБО охоплюють :	
1	всі питання теорії і практики МСБО
2	окремі питання теорії МСБО
3	окремі проблемні питання практики МСБО
4	всі питання практики МСБО
Питання 12. Кількість компонентів фінансової звітності	
П.в.	
Питання 13. У більшості з-с країн статті балансу групують і розміщують :	

1	згори вниз
2	знизу вверх
3	мірою зменшення ліквідності господарських засобів
4	мірою збільшення ліквідності господарських активів
Питання 14. У США, Канаді , Англії статті балансу групують і розміщують	
1	згори вниз
2	знизу вверх
3	мірою зменшення пасивів
4	мірою збільшення пасивів
Питання 15. Грошові кошти в США обліковуються на :	
1	рахунках „ Каса ” і „ Грошові кошти ”
2	рахунку „Грошові кошти”
3	рахунках „ Каса” і „Рахунки в банках”
4	рахунку „Каса”
Питання 16. У західноєвропейських країнах кошти обліковують на :	
1	рахунку „ Грошові кошти ”
2	рахунках „ Каса” і „ Рахунки в банках”
3	рахунку „ Каса”
4	рахунку „ Розрахунковий рахунок”
Питання 17. Рух грошових коштів та відбувається внаслідок :	
1	операційної діяльності
2	інвестиційної діяльності
3	фінансової діяльності
4	операційної , інвестиційної , фінансової діяльності
Питання 18. Для поточних витрат на підприємствах :	
1	створено фонд дрібних сум
2	видано гроші під звіт касиру
3	збільшено оплату касиру
4	відкрито рахунок в банку

Питання 19. Комерційні знижки надаються :	
1	за невідповідність і збільшення обсягу купівлі товарів
2	за якісні товари
3	за зменшення обсягу купівлі
4	при поверненні товарів
Питання 20. Розрахункові знижки надаються :	
1	за дострокову оплату
2	за затримку оплати
3	за уповільнення оплати заборгованості
4	за наявність заборгованості
Питання 21. Для обліку комерційних знижок у США використовують :	
1	рахунок „Повернення товарів і знижки”
2	рахунок „Реалізаційні знижки”
3	рахунок „Доходи від реалізації”
4	рахунок „Грошові кошти”
Питання 22. Сумнівна дебіторська заборгованість – це :	
1	заборгованість , яка може бути не погашена
2	заборгованість , яка буде погашена
3	заборгованість , яка буде погашена через рік
4	заборгованість , яка буде погашена через три роки
Питання 23. Безнадійна дебіторська заборгованість списується :	
1	на зменшення прибутків
2	на збільшення витрат
3	на збільшення прибутків
4	на зменшення витрат
Питання 24. Облік одержаних векселів відображається на:	
1	дебеті рахунка „Векселі одержані ”
2	кредиті рахунка „Векселі одержані ”
3	дебеті рахунка „Рахунки до одержання ”

4	дебеті рахунка „Доходи за відсотками”
Питання 25. Що являє собою чиста реалізаційна вартість ?	
1	вартість реалізованої продукції
2	вартість продукції яка буде реалізована
3	сума дебіторської заборгованості за мінусом сумнівних боргів
4	сума дебіторської заборгованості
Питання 26. Податок на додану вартість – це :	
1	прямий податок
2	непрямий податок у відсотках до реалізованої продукції
3	місцевий податок
4	прямий податок , що встановлюється державою
Питання 27. Система постійного обліку запасів зарубіжних країн використовує :	
1	синтетичного рахунка „Складські запаси ”
2	синтетичного рахунка „ Сировина”
3	синтетичного рахунка „Продукція”
4	синтетичного рахунка „Товари”
Питання 28. Який метод потребує обліку за конкретними партіями :	
1	метод ФІФО
2	метод середньозваженої собівартоті
3	метод ЛІФО
4	метод ідентифікації
Питання 29. Що таке знецінення запасів ?	
1	повна втрата вартості
2	часткова втрата вартості
3	чиста вартість реалізації мінус фактична собівартість залишку запасів на складі
4	вартість реалізації плюс собівартість залишку на складі
Питання 30. В більшості країн запаси оцінюються за :	
1	фактичними витратами на їх придбання на момент отримання або використання у процесі виробництва

2	ринковими цінами
3	цінами реалізації
4	за цінами на аналогічні товари

8. Методи навчання

Словесні методи - розповідь-пояснення і бесіду; наочні методи - ілюстрація, демонстрація; практичні методи: досліди, вправи, навчальна праця, лабораторні та практичні роботи, реферати слухачів; індуктивні методи; дедуктивні методи; репродуктивні методи; творчі, проблемно-пошукові методи ; навчальна робота під керівництвом викладача - самостійна робота в групі; самостійна робота студентів поза контролем викладача - самостійна робота вдома.

9. Форми контролю

Поточний контроль має індивідуальний характер і відбувається у формі співбесіди або дискусії, а також індивідуальних і фронтальних опитувань.

Важливе значення має аналіз знань і навичок студентів, що здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників цих видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань проводиться щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий — наприкінці семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю — шляхом проведення іспиту.

Результати, отримані під час модульного тестування, підлягають кількісному підрахунку, на основі якого виставляється оцінка успішності студентів в оволодінні теоретичним матеріалом. Для цього кожне тестове завдання спочатку оцінюється в балах. Бали можуть нараховуватись за кількість правильних відповідей шляхом порівняння відповідей тестового з ключем (при вибіркових або конструйованих напівдрукованих відповідях) або відповідно до певних характеристик якості за критеріальною шкалою (при конструйованих продуктованих відповідях). Отримане число балів співвідноситься зі шкалою оцінок: наприклад, 30 балів за 30 питань (по 1 балу за кожне питання).

Залік з курсу «Облік у зарубіжних країнах», метою якого є перевірити знання з дисципліни, проводиться у формі усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, та виконання письмового тестового завдання. Згідно з чинним Положенням про рейтингову систему оцінювання знань студентів всі види підсумкового контролю обчислюються за 100-бальною шкалою. Таким чином, розрахунковий рейтинг студента з дисципліни, незалежно від її обсягу в годинах (кредитах) у робочому навчальному плані, становить 100 балів. Зазначений рейтинг складається з рейтингу з навчальної роботи (70 балів) та рейтингу з атестації (30 балів). Отже, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів.

Підсумковим контролем рівня сформованості професійно-комунікативної компетенції магістрів з дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» наприкінці другого семестру є іспит, який складається студентами у формі усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, та письмового тесту (комплексної контрольної роботи), за виконання якого студенти можуть максимально отримати 30 балів.

Найбільш ефективним в оцінці знань студентів (за Болонською системою освіти) вважають модульно-рейтинговий принцип. Зазвичай оцінка на заліку та іспиті виставляється на основі поточної успішності студентів, результатів письмового тесту та співбесіди зі студентами. В Україні в процесі оцінювання знань студентів застосовується на заліку такі національні критерії– «зараховано - незараховано».

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студентів відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	7-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Методичне забезпечення

4. Методичні вказівки для проведення контрольних та модульних робіт з курсу “Облік у зарубіжних країнах” для студентів напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит”. Укладачі Г.О.Германчук, Л.В.Мельянова, Т.М.Слесар. К., НУБІП – 2012 р.
5. Методичні вказівки та завдання самостійної роботи і проведення модульних робіт для студентів скороченого терміну навчання напряму підготовки 6.030.509 – “Облік і аудит”. Укладачі Т.М.Слесар, Т.Г. Камінська., К., ЦП Компрінт» – 2015 р.
6. Методичні вказівки для виконання практичних завдань і самостійної роботи студентами скороченого терміну навчання напряму підготовки 6.030.509 – “Облік і аудит”. Укладачі Т.М.Слесар, Т.Г. Камінська., К., ЦП Компрінт», 2014 – 90 с

12. Рекомендована література

1. Підручники, навчальні посібники, методичні розробки та рекомендації щодо вивчення дисципліни.
1. Бархатов А.П. Международный учет: Учеб. пособие.–М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2001. – 348 с.
2. Бондар М. І. Облік у зарубіжних країнах. [текст]: навч. посіб./ М.І. Бондар, Ю. А. Верига, С.І. Мельник, Н.В. Хоменко ; за заг. ред. Ю. А. Вериги. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 216 с.
3. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: Навч. посібник. – Житомир: ПП “Рута”, 2002. – 544 с.
4. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. – К.: Лібра, 2004. – 880 с.
5. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2001. – 840 с..
6. Голов С.Ф. Международные стандарты финансовой отчетности: Вопросы. Тесты. Упражнения. – К.: Либра, 2007. – 320 с.
7. Грюнинг Хенни ван. Международные стандарты финансовой отчетности. – М.: Весь мир, 2004. – 334 с.
8. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах/ Губачова О.М., Мельник С.І. – К.: КНЕУ, 2011. - 212 с.
9. Губачова О. М. Облік у зарубіжних країнах [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. М. Губачова, С. І. Мельник ; Вищ. навч. закл. Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 400 с.
10. Дергачова В. В. Облік у зарубіжних країнах [Текст] : навч. посіб. / В. В. Дергачова, Н. Є. Скоробогатова, Л. М. Шик ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". - К. : НТУУ "КПІ", 2011. - 257 с.
11. Єфіменко В.І. Облік у зарубіжних країнах. – К.: КНЕУ, 2005. - 212 с.
12. Облік у зарубіжних країнах [Текст] : підручник / В. І. Єфименко [та ін.] ; за заг ред. проф. В. І. Єфименка ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2013. - 311 с.
13. Карлин Т.Р. Анализ финансовых отчетов (на основе GAAP): Учебник. – М.: ИНФРА, 2002. – 448 с.
14. Лучко М.Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах. – К.: Знання, 2006. – 312 с.

15. Маренков Н.Л. Международные стандарты бухгалтерского учета, финансовой отчетности, аудита в российских фирмах: бухгалтерский учет, анализ и аудит. – М.: Едиториал УРСС, 2004. – 197 с.
16. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2001: зміни та доповнення /Пер. з англ; За ред. С.Ф.Голова. - К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2001. – 224 с.
17. Николаева О.Е. Международные стандарты финансовой отчетности. – М.: Едиториал УРСС, 2003. – 239 с.
18. Нидлз Б., Андерсон Х.А., Колдуелл Д. Принципы бухгалтерского учета /Пер. с англ.; Под ред. Я.В.Соколова. -М.: Финансы и статистика, 2004. – 496 с.
19. Нікбахт Е., Гроппелі А. Фінанси /Пер. з англ. В.Ф.Овсієнка та В.Я.Мусієнка. - К.: Глобус, 2002. – 383 с.
20. Осадча Г.Г. Облік у зарубіжних країнах. – К.: НУХТ, 2006. – 98 с.
21. Палий В.Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности. – М.: Инфра-М, 2007. – 511 с.
22. Полякова Л.М. Основы обліку в зарубіжних країнах. – Львів: Видавництво Національного університету „Львівська політехніка”, 2006. – 248 с.
23. Сатубалдин С.С. Учет затрат на производство в промышленности США. – М.: Финансы, 1990. – 187 с.
24. Соколов Я.В. , Семенова М.В. Бухгалтерский учет во Франции // Бухгалтерский учет. - 2000.- № 5. –С.69-77.
25. Хорнгрен Ч.Т., Фостер Дж. Бухгалтерский учет: Управленческий аспект/ Пер. с англ.; Под ред. проф. Я.В.Соколова.-М.: Финансы и статистика, 2000. – 416 с.
26. Ценклер Н.І. Міжнародні стандарти в бухгалтерському обліку. – Ужгород: Поліграфцентр „Ліра”, 2006. – 170 с.
27. Шандурська В.Г. Облік у зарубіжних країнах. – Х.: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2004. – 244 с.
28. Энтони Р., Рис Д. Учет: Ситуации и примеры /Пер. с англ.; Под ред. А.М.Петрачкова.-М: Финансы и статистика, 2002. – 560с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
2. <http://business.ku.edu/center-applied-economics>

ТЕМА 1. Формування та функціонування національних і міжнародних систем обліку

План

1. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.
2. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку.
3. Фінансовий та управлінський облік, принципи їх побудови.
4. Технологічний процес та процедури фінансового обліку.

Роль обліку в системі управління, користувачі облікової інформації. Поняття про фінансовий та управлінський облік, загальні принципи їх побудови та порівняльна характеристика. Необхідність уніфікації та стандартизації обліку в міжнародному масштабі. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку. Міжнародні організації зі стандартизації обліку. Склад і загальна характеристика міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, їх зв'язок з національними стандартами обліку. Системи обліку. Технологічний процес і процедури фінансового обліку: рахунки, етапи облікового циклу, система облікових реєстрів. Порівняльна характеристика фінансового й управлінського обліку в США і північноєвропейських країнах.

ТЕМА 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах

План

1. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.
2. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку.
3. Фінансовий та управлінський облік, принципи їх побудови.
4. Технологічний процес та процедури фінансового обліку.

Призначення і зміст фінансової звітності. Зміст, структура і форми бухгалтерського балансу. Групування та оцінка статей балансу. Звіт про прибутки та збитки, його зміст і формати. Призначення й методика складання звіту про рух грошових коштів.

Додатки до звітності. Методика аналізу фінансової звітності. Порівняльний (горизонтальний) і структурний (вертикальний) аналіз. Аналіз показників ліквідності, рентабельності, ділової активності і структури капіталу.

ТЕМА 3. Міжкрайнові особливості обліку грошових коштів та короткострокових фінансових інвестицій (ліквідних активів)

План

1. Облік і контроль касових операцій і грошей в касі.
2. Облік створення і використання фонду дрібних сум.
3. Документальне оформлення і облік операцій по банківських рахунках.
4. Облік короткострокових фінансових інвестицій.

Склад грошових коштів і порядок їх відображення в звітності. Облік і контроль касових операцій і грошей у касі. Облік створення й використання фонду дрібних сум. Ваучерна система контролю грошових коштів. Документальне оформлення, облік і контроль операцій з банківськими рахунками. Складання узгоджувальної таблиці облікових записів підприємства та банку. Облік надлишків та нестач грошових коштів. Особливості обліку грошових коштів в умовах використання електронної системи розрахунків.

ТЕМА 4. Міжнародна специфіка обліку розрахунків з дебіторами

План

1. Види дебіторської заборгованості та облік рахунків до одержання.

2. Облік наданих знижок, повернення товарів і податку на додану вартість.
3. Методика розрахунку сумнівної дебіторської заборгованості.
4. Облік векселів до одержання.

Класифікація та оцінка дебіторської заборгованості. Облік рахунків до отримання. Облік наданих скидок і повернення проданих товарів. Облік податку на добавлену вартість. Методика розрахунку й обліку резерву по сумнівній заборгованості. Особливості обліку реалізації товарів по кредитних картках. Облік векселів до отримання. Порядок розрахунків по векселях. Облік отриманих векселів, не сплачених в установленний термін. Облік дисконтованих векселів.

ТЕМА 5 Зарубіжний досвід обліку товарно-матеріальних запасів

План

1. Система обліку товарно-матеріальних запасів.
2. Методи оцінки товарно-матеріальних запасів.
3. Оцінка і відображення товарно-матеріальних запасів у фінансовій звітності (в балансі).

Склад запасів підприємства й система їх обліку (постійного та періодичного обліку). Методи оцінки запасів, їх порівняльна характеристика. Облік переміщення запасів у системі рахунків. Порядок проведення інвентаризації запасів. Переоцінка матеріальних запасів при складанні балансу.

ТЕМА 6. Особливості обліку довгострокових активів на підприємствах зарубіжних країн

План

1. Склад, класифікація і оцінка довгострокових активів.
2. Методи розрахунку і облік амортизації основних засобів.
3. Облік надходження і вибуття основних засобів.
4. Облік природних ресурсів та їх виснаження.

Класифікація, оцінка й облік придбання основних засобів. Методи розрахунку й обліку амортизації. Прискорена амортизація для цілей оподаткування. Облік списання і реалізації основних засобів. Облік модернізації і ремонту основних засобів. Облік виснаження природних ресурсів. Суть нематеріальних активів, їх класифікація та оцінка. Методи обліку ділової репутації фірми. Облік прав використання майна. Облік об'єктів інтелектуальної власності. Облік амортизації нематеріальних активів.

ТЕМА 7. Облік фінансових інвестицій і консолідована звітність у міжнародному бізнесі

План

1. Сутність та відображення у звітності довгострокових інвестицій.
2. Методи оцінки інвестицій в акції.
 - 2.1. Оцінка за собівартістю (метод вартості)
 - 2.2. Оцінка методом участі в капіталі (пайовий метод)
 - 2.3. Метод консолідації
3. Методика і техніка складання консолідованої звітності.

Види фінансових інвестицій і порядок їх оцінки. Облік довгострокових інвестицій в облігації. Порядок амортизації премії та дисконту по придбаних облігаціях. Порядок переоцінки портфеля інвестицій в акції. Облік інвестицій в

асоційовані компанії. Облік інвестицій в дочірні компанії і методи консолідації. Методика й техніка складання консолідованої фінансової звітності.

ТЕМА 8. Облік короткострокових зобов'язань та його міжкрайові відмінності

План

1. Поняття, оцінка та види короткострокових зобов'язань (пасивів).
2. Облік заборгованості по рахунках постачальників та векселів виданих (векселів до сплати).
3. Облік інших короткострокових зобов'язань.
4. Облік заробітної плати і зобов'язань по заробітній платі.

Види короткострокових зобов'язань і порядок їх оцінки. Облік рахунків і короткострокових векселів до сплати. Облік зобов'язань по заробітній платі. Порядок нарахування заробітної плати і види утримань. Видача заробітної плати та аналітичний облік. Синтетичний облік розрахунків по оплаті праці. Облік розрахункової та потенційної заборгованості.

ТЕМА 9. Зарубіжна практика обліку довгострокових зобов'язань

План

1. Суть довгострокових зобов'язань та їх призначення.
2. Види облігацій і порядок їх випуску.
3. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) за номінальною вартістю.
4. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) зі знижкою (дисконтом).
5. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) з премією (надбавкою).

6. Облік викупу облігацій і перетворення їх в акції.
7. Облік довгострокових векселів виданих.
8. Облік довгострокових орендних зобов'язань (лізинг – зобов'язань по лізингу).

Зміст і оцінка довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових облігацій. Види облігацій, порядок їх випуску та визначення теперішньої вартості. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) за номінальною вартістю. Облік довгострокових облігацій, випущених зі знижкою (Дисконтом). Облік довгострокових облігацій, випущених з премією. Способи амортизації дисконту й премій з випущених облігацій. Облік викупу облігацій. Облік перетворення облігацій в акції. Облік довгострокових зобов'язань з векселів виданих. Облік довгострокових орендних зобов'язань. Методика розрахунку лізингових платежів. Облік зобов'язань з імпортного кредиту та з пенсійних виплат.

ТЕМА 10. Облік власного капіталу та розподілу прибутку в зарубіжних корпораціях та партнерствах

План

1. Суть та порядок створення корпорацій.
2. Облік організаційних витрат та їх амортизації.
3. Капітал корпорації. Характеристика акцій, їх оцінка.
4. Облік випуску (продажу) простих (звичайних) та привілейованих акцій.
5. Облік викупу власних акцій.
6. Облік конвертації привілейованих акцій в прості.
7. Нарахування та облік розрахунків по дивідендах.
8. Облік розщеплення акцій.

9. Облік податку на прибуток та розподілу прибутків корпорації.

Облік формування та змін капіталу товариств. Облік додаткових інвестицій і вилучення капіталу. Порядок й облік розподілу прибутку між партнерами. Облік ліквідації корпорації. Порядок утворення корпорацій, облік та оцінка випущених акцій. Розрахунок і сплата податку на прибуток корпорацій. Облік розподілу чистого прибутку корпорацій, оголошення і сплачених дивідендів. Облік «розщеплення» акцій і власних акцій «у портфелі». Порядок утворення й використання спеціальних резервів.

ТЕМА 11. Управлінський облік у зарубіжних країнах

План

1. Концепція, зміст та об'єкти управлінського обліку.
2. Системи обліку витрат і калькулювання собівартості.
3. Облік і контроль за центрами відповідальності.
4. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень.

Концепція та зміст управлінського обліку. Порівняльна характеристика управлінського й фінансового обліку. Об'єкти управлінського обліку. Класифікація витрат і доходів: для визначення собівартості продукції, фінансових результатів та оцінки запасів; для прийняття управлінських рішень; для цілей контролю структурних підрозділів. Організація управлінського обліку. Системи обліку витрат і калькулювання собівартості в зарубіжних країнах. Організація обліку й контролю за центрами відповідальності. Використання обліково-аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень.